

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 210.
1938. szeptember 20., kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938, Trib. Arad.

Egyhangulag elfogadta Chamberlain tervét az angol és francia kormány

Hivatalos közleményt nem adtak ki, de jólétesült körök szerint a száz százalékan németek által lakott területek népszavazás nélküli átengedését javasolják a csehszlovák kormánynak. — Allamtanács Párisban és Prágában, minisztertanács Londonban. — Csehszlovákia tiltakozik az ellen, hogy megkérdése nélkül tanácskoznak a köztársaság sorsáról

Mussolini váratlanul Jugoszláviába látogatott

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök Ciano gróf olasz külügyminiszter, Starace, a fasista párt főtitkára és szárnysegéde kíséretében hétfő délelőtt átlépte a jugoszláv határt, ahol Planina község határában a jugoszláv hadsereg egyik különítménye katonai díszpontná val fogadta. Ott volt a jugoszláv hadtestparancsnok és a szlovéniai bán, aki beszédet intézett a Ducehez. Kijelentette, hogy nagy szerencsének tartja, hogy Mussolini jugoszláv fölön üdvözlő Stojadinovics miniszterelnök nevében, majd pedig tolmácsolta a jugoszláv kormány és a jugoszláv nép örömeit. Azt a kívánságát fejezte ki végül, hogy ez a látogatás szorosabbra fűzze az olasz és jugoszláv nemzet barátságát. Mussolini miniszterelnök ezután elépett a diszkölnítmény előtt és kijelentette, hogy örömeire szolgál, hogy szemlét tarthat a vitéz jugoszláv nép hadserege felett. Szívélyesen üdvözölte a jugoszláv kormányt és az egész népet. A miniszterelnök, akit a planinai lányok valóságga elhatmoztak virágokkal, ezután gépkocsiján visszatért olasz területre és ismét Triesztbe hajtatott.

Mussolini miniszterelnök különben udinei látogatása alkalmából kedden délután ismét beszédet fog mondani, amelyet valamennyi olasz adóállomás közvetít.

Az olasz kormány különben hivatalosan megcáfolja azt a hírt, hogy Mussolini és Stojadinovics miniszterelnökök között találkozást készítenének elő.

Teljes egyetértés London és Páris között

Londonból jelentik: Daladier francia miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter vasárnap délelőtt fél 10 órakor érkeztek meg Croydon-i repülőtérre, ahol Chamberlain, lord Halifax és Corbin francia nagykövet fogadták őket. Megérkezésük után, — amint az Aradi Közlöny hétfői rendkívüli kiadásában már beszámoltunk róla, — a francia miniszterek előbb a francia nagykövetségre mentek, 11 órakor pedig az angol külügyminisztériumba hajtatnak, ahol Chamberlain miniszterelnök, Sir John Simon kincstári kancellár, Hoare belügyminiszter, Wansittard az angol kormány külügyi tanácsadója és Cadogan külügyi államtitkár várták őket. A francia miniszterek öttagu kísérettel érkeztek, köztük van a miniszterelnök kabinetfőnöke és Legere francia külügyminisztériumi titkár.

11 órakor kezdődtek meg a tanácskozások, amelyet fél 2 órakor megszakítottak és az angol és francia miniszterek együtt ebédeltek a Carlton hotelben. Ebéd után az államférfiak mintegy fél órán át külön-külön tanácskoztak, délután 3 órakor pedig újból visszatértek a külügyminisztériumba, hogy folytassák a megbeszéléseket. A tárgyalásokon, amelyek késő estig tartottak, Daladier és Bonnet egyelőre nem vettek részt.

A francia és angol államférfiak harmadik tanácskozása éjjel után ért véget. A tanácskozásokról a következő hivatalos jelentést adták ki:

— „A két ország nemzetközi helyzetének kiemelt tárgyalása után az angol és francia kormány képviselői teljes mértékben megegyeztek abban, hogy a csehszlovák kérdés békés megoldására, milyen politikát fognak folytatni. Mindkét kormány reméli, hogy később lehetséges lesz az általános tisztulás kérdését is az európai béke érdekében vizsgálat tárgyává tenni.”

A francia miniszteri bizottság hétfőn tért vissza repülőgépen Párisba és a két kormánynak a cseh kérdésre vonatkozó javaslatait még ma délelőtt a Londonban és Párisban egyidőben összeülő minisztertanácsok tárgyalják le. A javaslatokról semmit sem lehet tudni, valószínűleg nem is közölnek addig semmit a nyilvánossággal, amíg Chamberlain újból nem tárgyal Hitlerrel.

Daladier, amikor a francia államférfiak elhagyták a miniszterelnökségi palotát, a következőket mondotta az újságíróknak:

— Nagyon sajnálom, hogy csak keveset mondhatok Önöknek és nem beszélhetek arról ami történt, mert közt Chamberlainnek adott becsületszavam.

Az angol—francia terv

A londoni lapok általában nagy tudósításokban foglalkoznak a vasárnap lefolyt angol—francia miniszteri tanácskozásokkal és főleg azok külsőségeiről írnak. Magáról a megegyezésről csak politikai körökben szivárogtak ki egyes hírek, melyek a következőkban összegezhetők:

A népszavazásról az angol és francia kormányok vezetői letettek és elhatározták, hogy más alapon igyekeznek a prágai kormánnyal megoldást létesíteni. Ez az alap az lenne, hogy mindazokról a szudeta-kerületekről, amelyekben a legutóbbi községitanács választásoknál a szavazatoknak több, mint 75 százaléka a Henlein pártra adta le szavazatát, felteszik, hogy ezek a kerületek minden további nélkül Németországhoz kívánnak csatlakozni. Az új Csehszlovák határokat pedig úgy vonnák meg, hogy ezeket a területeket a német birodalomhoz csatolják. Azokban a kerületekben pedig, ahol a szavazatoknak csak 50—75 százaléka esett a szudeta pártra, kantonális rendszert vezetnek be és ezek megmaradnak Csehszlovákia határai között. A tervet ezért hasonlóan járunk el a magyar és a szovjet szerződésekre kötelezettségeitől és mint semleges államot, úgy Németország, mint a többi nyugati hatalmak garantálnak Csehszlovákia új területének integritását.

A csehszlovák kormány rádiószózatot intézett a köztársaság népéhez és felhívja a lakosságot, hogy ne adjon hitelt a külföldi lapokban az új francia—angol javaslatról elterjedt híreknek.

„A londoni tanácskozások csak egyik fejezetét jelentik a jelenlegi válság drámai kibontakozásának — így szól a felhívás — és egyáltalában nem jelentik azt, hogy „az utolsót” kimondták volna.”

Benes köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Delacroix francia és Newton angol követeket. A Havas ügy értesült, hogy a kihallgatások szoros összefüggésben vannak azzal a tervszettel, melyet Londonban a francia és angol kormány fők készítettek. A Havas ügynökség szerint a megbeszélésen arról volt szó, hogy a francia és a cseh kormány közös magatartást tanúsítsanak a szudetanémet kérdésben, de a megbeszélés nem állott közvetlen összefüggésben sem a berchtesgadeni, sem pedig a londoni francia—angol tanácskozásokkal.

Nem felel meg a valóságnak, hogy a francia és angol követek közös lépést tettek volna a csehszlovák külügyminiszterrel.

Hodzsza állítólag az angol—francia javaslat elfogadását ajánlja

A parlament állandó bizottsága összeült és ez alkalommal Hodzsza miniszterelnök beszédet tartott. A kiadvárt hírek szerint a miniszterelnök az angol—francia javaslat elfogadását ajánlotta.

A parlament állandó bizottságának ülése előtt a szudetanémet képviselők közöttük illetékes tényezőkkel, hogy a mai helyzetre való tekintettel a szudetanémet törvényhozói nem vehetnek részt a gyűlésen.

Szervezik a szudetanémet szabad csapatokat

Vasárnap este Prágában az a hír terjedt el, hogy az angol követség felszólította a Prágában lakó angol alattvalókat, hogy minél rövidebb idő alatt utazzanak el Csehszlovákiából. Az angol követség több tisztviselőjének családtagjai már el is hagyták a fővárost. A követség intézkedése rendkívüli feltűnést és aggasztó magyarázatokat váltott ki mindenfelé.

Lord Runciman felesége is elhagyta tegnap Prágát és visszautazott Londonba.

A londoni Star prágai jelentése szerint a csehszlovák hadsereg főparancsnoka ismételtén kijelentette, hogy szívesebben harcol, sem hogy népszavazás legyen, vagy szudeta területeket engedjenek át.

A szudetanémet szabad-csapatok parancsnoksága ma közleményt adott ki, amelyben jelenti, hogy a határmenti menekült táborokban megtörtént az első válogató-szemle, amelynek célja a megfelelő személyek kijelölése. A

kiválogatott személyeket beosztják a szudétanémet szabad-csapatokba. A jelentés klemell, hogy a táborokban a válogató-bizottságot nagy lelkesedéssel üdvözölték és tagjai előtt több

szudétanémet hangoztatta, hogy alig várja a pillanatot, amikor a határon túl tartózkodó honfitársait felszabadíthatja az idegen uralom alól.

Negyedórás fegyveres csetepa'ék a német—csehszlovák határon

Aschból jelentik: Tegnap éjjelkor Németországból egy huszonöt-harminc főnyi csoport behatolt a határon át csehszlovák területre és megtámadta a vámkirendeltség épületét, valamint a pénzügyőrség kaszárnyáját. A harc tizenöt percig tartott, közben több revolverlövés hangzott el. A negyedórás küzdelem után a támadók ismét visszatértek német területre.

Berlin. A német hivatalos távirati iroda jelentette, hogy Drezdában felállították a szudétanémetek önkéntes hadseregét, amely egyelőre 40.000 katonából fog állni. A szudétanémet hadsereget négy hadosztályba osztják.

A szudétanémet hadsereg felállítását nagy megdöbbenéssel fogadták Csehszlovákia fővárosában. Tekintettel arra, hogy a szudétanémet területeiről megszűkött férfiak, asszonyok és gyermekek száma 85.000 lelket tesz ki, különösnek látszik, hogy az önkénteshadsereg negyvenezer főt számlál. Ez csak úgy képzelhető el, ha az önkéntes hadseregben a szudétanémeteken kívül mások is szolgálatot teljesítenek.

Népszavazás helyett — új határ-megállapítás

A francia kormány tagjai ma délelőtt Lebrun köztársasági elnök vezetése mellett államtanácsot tartottak. Az államtanács ülése után a következő hivatalos jelentést adták ki:

— Az államtanács ülésén Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter beszámoltak londoni tárgyalásaikról és azokról a feltételekről, amelyek mellett létrejött a megállapodás az angol kormánnyal.

Az államtanács egyhangúlag helyeselte Daladier kísérleteit és magatartását, valamint az angol kormánnyal egyetértésben elhatározott megoldási javaslatokat.

Az angol kormány szintén hétfőn délelőtt tartotta meg minisztertanácsi ülését, hogy a kormány tagjai meghallgassák Chamberlain miniszterelnök előadását a vasárnapi londoni tanácskozások eredményéről. A minisztertanács üléséről délután 1 órakor távoztak el a miniszterelnökség palotájából.

Azt még nem tudni, hogy lesz-e folytatása a minisztertanács ülésének.

A délutáni lapok közlése szerint a délelőtt tartott minisztertanács jóváhagyta azt a javaslatot, amelyet az angol és francia kormányok vezetői az elmúlt éjszaka kidolgoztak. A minisztertanács ülésének befejezése után Runciman lord a miniszterelnökségre ment. A Reuter ügynökség jelentése szerint

a két kormány vezetői elejtették a népszavazás gondolatát és a cseh kormánnyal közlendő terv a határok újból való megvonásán alapszik.

Részleteket még nem hoztak erről nyilvánosságra és ezzel addig várakoznak, amíg a csehszlovák kormány meg nem gondolja a tervezet kivételét. Chamberlain miniszterelnök szerdán utazik újból Németországba, hogy Hitlerrel másodizben találkozzék.

A francia sajtó „a világbéke józan megoldásának módjáról”

A hétfői francia lapok aggodalommal állapítják meg, hogy Hodzsa cseh miniszterelnök beszéde nem járult hozzá a nemzetközi feszültség enyhüléséhez. Az elutasító hang, amellyel a prágai kormány a népszavazás tervezetével szemben foglal állást a feszültséget még jobban kiélezte. A csehszlovák kormány merev magatartása súlyos bonyodalomnak magvát hordja magában. A baloldali lapok kivételével valamennyi lap megállapítja, hogy a békés megoldás csakis a népszavazás eszközével érhető el

és a francia hivatalos körök lassankint szintén magukévá teszik ezt az álláspontot. Még a fél hivatalos Temps is figyelmezteti Prágát vegye figyelembe, hogy az általános európai érdek felett áll minden különleges érdeknek — még akkor is, ha ezek a különleges érdekek figyelemmel érdemelnek.

— „Vannak alapelvek — írja a francia fél hivatalos — amelyeket a mostani időkben új szemszögből kell nézni. Bizonyos doktrínákat módosítás alá kell venni. Az a nemzeti

Étkésett árulás

Írta: CHRISTIANE AIMERY.

Pauline Astrie valamennyi barátnője tudta, hogy Gustave megcsalta Paulinét. Azt is pontosan tudták, mivel, mióta. S mikor Gustave egy autószerencsétlenség következtében meghalt, fejüket csóválták: „Szegény Pauline, mennyi szerelmes levelet, emléket fog felfedezni férje holmija között!” Gustave ugyanis olyan hirtelen halt meg, hogy nem volt ideje rendet teremteni dolgaiban.

De Pauline, semmiféle nyomot se fedezett fel. Gustave óvatos volt. Barátnői továbbra is szívesen látogatták házáat, amelyet Pauline gyásza ellenére se zárt be s a barátnők már csak azért se maradtak el, mert ilyen kis járási székhelyen bizony kevés a szórakozás. Így próbálták vigasztalni a fiatal özvegyet:

— Hidd el, kedves Pauline, nagy gyászodban mindig számíthatsz reánk.

— Hiszen csak harmincéves vagy. Még előtéd áll az élet.

— Már pedig én hü maradok örökké Gustave emlékéhez — felelt Pauline s mikor barátnői elmentek, vállalt vontak: Pauline fiatal volt, férjétől szép kis vagyont örökölt, majd a férfiak gondoskodnak róla, hogy ne maradjon egyedül.

Mikor Gustave halálának második évfordulója is elmúlt s Pauline még mindig ugyanazokat a fekete ruhákat hordta s mindennap friss virágot vitt férje sírjára, a barátnők bosszankodtak: mégis csak fel kellene világosítani róla, hogy a megboldogult nem érdemelte meg ezt a hűséget. Pauline már két kérőjét is visszautasította, de részt vett minden jótekonv munkában és háza, zsebe mindig

nyitva állt a szegényeknek. Ha adott, mindig azt mondta: „Mi adjuk, tőlünk kapják...” Mintha férje még ma is élne.

Az évek multak és Pauline élete nem változott. Barátnői úgy találták, hogy most már elemi kötelességük Paulinét felvilágosítani. Hiszen a hűtlen, érdemtelen férjért áldozza fel életét! S mikor Gustave egykori szeretője hirtelen meghalt, úgy érezték elérkezett az ideje, hogy beszéljenek. Hármán, Pauline ugynevezett legjobb barátnői elmentek hát az özvegyhez.

Pauline mingyárt arról beszélt, hogy készül a temetőbe, hogy virágot vigyen szegény Marcelle sírjára. Erre azután a barátnők is kitörtek:

— Nem. Azt már nem, azt már mégse lehet. Nem vihetsz virágot arra a sírra!

— Miért? Hiszen Marcelle legrégibb barátnőm volt.

— Nem tűrjük, hogy kihívd magad ellen a közvéleményt és nevetségessé tegyed magad...

— Már régen szólnunk kellett volna neked. Nem volt bátorságunk...

S mikor befejezték a nagy leleplezést, Pauline kijelentette:

— Egy szót se hiszek ezekből a történetekből.

— Te voltál az egyetlen, aki nem tudta, hogy Gustavenak viszonya volt Marcelle-lel — mondta egyikük.

— Összeülkezve sétáltak este a fasorban...

— Egy csősz egyszer rajtakapta őket, amiért csókolództak...

— Ha együtt voltak meghíva, a házlásszony mindig egymás mellé ültette őket.

— Válahányszor férjed „üzletileg” Párisba utazott, a következő vonattal utána ment Marcelle

Welchelt János

férfi fehérnemű varrodáját
str. Eminescu 12. szám alá
helyezte át.

ségi politika, amelyre most Csehszlovákia hivatkozik, ugyanaz, amely annakidején az osztrák birodalomban a csehek politikája volt. Európa igazt egyensúlyát és a világ békéjét csak az azonnali józan megoldás biztosíthatja. Franciaország nem követhet más politikát, mint az Angliával való szoros együttműködés politikáját.”

Az angol lapok Chamberlain miniszterelnök németországi látogatásával kapcsolatban érdekes részleteket közölnek. A Daily Telegraph szerint, amidőn Hitler állítólag kijelentette volna, hogy október 1-ig a szudeta vidék átadását kívánja, mert ellenkező esetben Németország az erőszak fegyveréhez nyúl. az angol miniszterelnök azt válaszolta, hogy ha Németország erőszakot alkalmazna, úgy Anglia és Franciaország is hasonló fegyverekhez folyamodik Csehszlovákia védelmében. A hír mindenesetre még megerősítésre szorul.

A magyar—cseh konfliktus állása

Prágai hivatalos helyen megerősítik azt a hírt, hogy a cseh kormány nem engedi meg a beutazást Magyarország felől a magyar kisebbségi lakosok részére. Budapesti jelentés szerint a magyar kormány jegyzéket intézett a cseh kormányhoz, amelyben felvilágosítást kér a csehszlovák-magyar határon foganatosított intézkedések céljáról. Krofta külügyminiszter még tegnap válaszolt a magyar jegyzékre és abban megállapította, hogy a magyar határ mentén életheleptetett intézkedések a jelenlegi körülmények között normális illégiék és nem tekinthetők ellenséges megnyilvánulásnak.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar kormány tiltakozott a csehszlovák kormánytól a cseh-magyar határon foganatosított intézkedések miatt és azokat oktalannak minősítette. Ezzel szemben tiltakozott a magyar kormány azokért a területsértésekért, amelyeket a csehszlovák repülők okoztak azzal, hogy magyar terület felett repültek. (Rador.)

Mussolini beszédének visszhangja a német és magyar sajtóban

A német sajtó elragadtatással üdvözli Mussolini triezsi beszéde alkalmából. „Háború esetére Olaszország helye már meg van választva” — írja a Völkische Beobachter — és ez a hely nem ott lesz, amit a prágai

is... — Ha nem hiszed, kérdezd meg Marcelle férjét, milyen feltékenységi jeleneteket rendezett annakidején. Majdnem el is váltak...

Mikor Pauline végre hitt, arca olyan sötét és megviselt lett, mintha egyszerre husz évet örege volna...

— Azt mondjátok, barátnőim vagytok — mondta végre halkán — s azt veszítetek el tőlem, ami a legdrágább volt nekem: a multat.

— Gustavenak nem volt joga hozzá, hogy így tiszteld az emléket...

— Akkor hát tizenöt évvel ezelőtt kellett volna beszélgetek — tört ki Pauline. — Akkor még újra kezdekhettem volna az életet. De ma már annyi könnyet adtam, annyi imát, annyi évet Gustave emlékéért, annyi idéztem, annyi emlékeztem, annyit sírtam érte, hogy ha ma, ezen az estén tudtam volna meg az élő Gustaveról, hogy megcsalt, megbocsátottam volna neki eltévélődését. Azt mondtam volna: „Mi értelme van feleleveníteni a régi bűnöket és bánatot? Most, mikor már nincs más hátra, mint együtt megöregedni s meghalni”, értitek? Huszonöt év óta élek Gustave-val, nem csak tíz évig élttem vele, mint ti hiszitek. S most, mikor már nincs olyan messze az öregség és a halál, mi egyebem maradt, ha idegenek zárják le a szemem, mint az emlék és a remény, hogy odaát találkozunk? Most már késő...

CORSO: 5, 11 és 13 óráig. Tel. 20.6.

Egy különleges árúkat szórakoztatás céljából

ÉLJ, SZERESS, TANULJ,

Robert Montgomery, Rosalind Russell és Robert Benchley.

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári áraikon. Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket. SZABÓ ALBERT
 A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. üveg és porcellán nagyáruháza.
 Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

gai összeesküvők gondolnak, akik Európa békéje ellen törnek. Ezzel a beszéddel

Mussolini nagy szolgálatot tett a békének.

Ő hűséges és a természet legyőzhetetlen akaratát képviseli, míg Csehszlovákiát csálók alapították meg mesterségesen és ez nem tud ellentánni az igazságszolgáltatás ítéletének.

Valamennyi budapesti hétfői lap szintén terjedelmes cikkekben foglalkozik azokkal a nagyhorderejű kijelentésekkel, amelyeket Mussolini olasz kormányelnök vasárnap Triesztben tett. Imrédy Béla magyar minisz-

terelnök közvetlenül a beszéd elhangzása után táviratot küldött a Duce-nak. A táviratban

a magyar nemzet nevében köszönetét fejezi ki, hogy a csehszlovákiai magyarság érdekében sikraszállt.

Tudomására hozza, hogy a csehszlovákiai magyar pártok kiáltványt adtak ki, amelyben eltökélt szándékukat hangoztatják, hogy kitartanak az önrendelkezési jog, illetve a népszavazás követelése mellett. Közölte azt is, hogy a magyar kormány és a magyar nép együtt érez a csehszlovákiai magyar kisebbségekkel és végül Isten áldását kéri Mussolinire és munkájára.

mondottan nagy az ellenszenv és végül elégtételt jelentene azoknak az államoknak a szempontjából, ahol az igazságtalanságok jóvátételét több ízben sürgették.

A csehszlovák kormány a sajtó útján a következő felhívást intézte a nemzethez:

— A francia és angol kormányok tagjai vasárnap befejezték tanácskozásukat és a meghozott javaslatot egyhangúan magukévá tették. A csehszlovák kormány felhívja az ország közvéleményét, hogy az erről szóló részletes felvilágosítást vegye nyugodtan tudomásul és bizzon az alkotmányos tényezőkben, a köztársaság elnökében, a kormányban és a nép képviselőiben, akik tovább folytatják tevékenységüket és állandó összeköttetésben maradnak a szövetséges és baráti kormányokkal.

A csehszlovák kormány meg fogja vizsgálni a francia—angol megbeszélések eredményeiből származó helyzetet, abból a szempontból, hogy az mennyiben felel meg a csehszlovák állam vitális érdekeinek. A kormány nem lesz képes ezeket az érdekeket megvédelmezni csak abban az esetben, ha a közvélemény továbbra is minden támogatást megad és amellyel megőrzi fegyelmét és nyugalma. Felhívjuk az összes állampolgárokat, hogy ilyen értelemben továbbra is tartsák meg bizalmukat a felelős tényezőkkel szemben, amelyek lelkiismeretesen dolgoznak továbbra is az állam és a nemzet jólétéért és érdekeiért. Ami a jövő biztosításait illeti, erre vonatkozólag a köztársaság és a kormány elnökeinek nyilatkozatai az irányadók. (Rador.)

A hétfőn megjelenő angol lapok a francia—angol kormányi férfiak találkozásáról kiadott közleménnyel foglalkoznak és örömeiket fejezik ki, hogy a két kormány között az egyetértés tökéletes. A „Times“ ezeket írja:

— Függetlenül a csehszlovák probléma megoldásától, életbevágóan fontos Franciaország és Anglia szempontjából, hogy olyan helyzet teremtsenek, amely az európai békét biztosabb alapokra fekteti.

Ward Price interwjuja Hitler kancellárral

London. Ward Price a Daily Mailban Hitler kancellárral folytatott nyilatkozatát közli. A kancellár fel van habborodva, mert a csehek a népszavazást nem akarják elfogadni azaz az indokolással, hogy alkotmányukban erről nincs szó. A csehszlovák problémát — mondotta Hitler — egyszer és mindenkorra meg kell oldani és ennek most kell megtörténni. A szovjettal szövetséges Csehszlovákia léte veszedelmes Németország szempontjából és ez volt az oka annak, hogy a német légi haderő nagymértékben megerősítésre szorult. Ez kész tette Franciaországot és Angliát is arra, hogy hasonlóképpen fegyverkezzen. Amikor Németország visszanyerte erejét, a szudetanémetek nyomában megérkeztek, hogy elérkezett az ideje, amikor védekezhettek a prágai kormány ellen.

Az interjút a következő szavakkal fejezte be a német kancellár:

— Ha Henleint letartóztatták, én személyesen leszek a szudetanémetek védője és remélem, hogy ellenem nem fognak letartóztatási parancsot kiadni. (Rador.)

URANIA 5, 7.15 és 9.30 órákor

MA PREMIER!

Claude Farrère nagy-ikerű regénye nyomán

Kis szövetségesek (Les Petits Alliés)

Madeleine Renuad, Constante Remy

A nemzetközi tárgyalások újabb résztvevői

A Daily Telegraph azt a hírt közli, hogy lord Perth római angol nagykövét fontos megbízatást kapott Halifax külügyminisztertől. Ennek alapján nyomban felvette az érintkezést Ciano gróf külügyminiszterrel és részletes felvilágosítást kért Olaszország felfogásáról a szudeta kérdés tekintetében. Sajtóköri körökben ebből a tényből arra következtetnek, hogy Chamberlain és Hitler találkozója után most már Mussolini is beavatkozik az európai eseményekbe és ekörül folynak a tárgyalások.

Most már bizonyosra vehető az is, hogy Daladier francia miniszterelnök is elmegy a godesbergi találkozóra. Valószínű, hogy négyhatalmi értekezletre kerül a sor, mert Mussolini is elküldi Godesbergbe Ciano-t.

Kiegyezést ajánl Csehszlovákiának a francia és angol kormány

Az angol kormány szombaton igen hosszú minisztertanácsot tartott. Az angol kormányhoz közelálló körökben a legteljesebb titoktartás uralkodik a szombati minisztertanács határozatairól. Politikai körökben utalnak arra, hogy nem volt még példa, hogy minisztertanácsi határozatot oly titkolózással kezeltek. Még is, úgynevezett jól informált angol körök tudni vélik — bár ennek helytállóságát eddig nem lehetett ellenőrizni —, hogy a szombati minisztertanács az alábbi elveket szegtezték le:

1. Lehetetlen, hogy Anglia európai kérdésben újabb kötelezettséget vállaljon.

2. Az angol közvélemény lehetetlennek tartja, hogy bármilyen területi engedményt adjanak oly területen, ahol a németek számára nem teszi ki legalábbis megközelítőleg a száz százalékot.

Ezen az alapon folynak a tárgyalások a francia miniszterekkel is. Anélkül, hogy bárki is előre tudná, mi lesz az eredménye a francia—angol miniszterközi megbeszélésnek, nem tartják kizártnak, hogy

a francia és angol kormány kiegyezést ajánl.

„Csehszlovákia nem Etiópia...”

Bonnet francia külügyminiszter az államtanács ülése után azonnal kihallgatáson fogadta Ossutsky prágai csehszlovák követet, akit részletesen tájékoztatott a vasárnap Londonban lejátszott megbeszélésekről. A Havas ügynökség jelentése szerint a Londonban kidolgozott módozatokat a prágai angol és francia követek ma közlik hivatalosan Benes köztársasági elnökkel. Utána a prágai kormány politikai miniszterei Benes elnöklete alatt tanácskozássra ülnek össze. Ezen a tanácskozáson a nemzetközi helyzet jelenlegi állásával foglalkoznak, valamint az ebből levonandó következményekkel.

A Petit Journal jelentése szerint Benes köztársasági elnök vasárnap üzenetet intézett a Londonban tárgyaló nagyhatalmi felekhez és csodálkozását fejezte ki, hogy Chamberlain miniszterelnök Prága megkerdezése nélkül határozta el magát a németországi utazásra.

A Hangoztatja üzenetében Benes, hogy Csehszlovákia nem hajlandó újabb engedményeket tenni és

Csehszlovákiából nem lehet Etiópiát csinálni.

A délutáni párisi lapok közlik, hogy hétfőn délelőtt megjelent az angol és francia követ Benes

a csehszlovák kormány kantonális beosztást ajánló negyedik javaslata és Hitler azon kérése között, hogy az összes német kerületeket engedjék át Németországnak. Eszerint Hitler feltételei alapján

a Karlsbad—Marienbad—égeri háromszög, népszavazás nélkül kerülne Németországba

és népszavazást csak a többi kerületekben tartának és csak arra szolgálna, hogy a helyi önkormányzatot állapítsa meg a csehszlovák köztársaság keretében, a szavazás és a szavazatok összeszámolása svájci és svéd személyek ellenőrzése mellett menne végbe.

Más hírek szerint Hitlernek Obersalzbergben előterjesztett pontjai között, amit Páris és London már megtárgyaltak, kereskedelmi szerződés is szerepel, amelyet Németország kötne Csehszlovákiával. A szerződés szerint Németország a csehszlovák áruknak kedvezményes vámellátást biztosítana. Hitler másik követelése a csehszlovákiai kommunista párt feloszlata és az Oroszországgal való szerződés felbontása.

köztársasági elnökkel és közölték vele a londoni megbeszélések eredményét. Hir szerint

Franciaország és Anglia tanácsképen új területi rendezést ajánl a prágai kormánynak, másrészt azonban kijelentik, hogy Csehszlovákia határait nemcsak a nyugati nagyhatalmak, hanem Németország, Magyarország és Lengyelország is megvédi és biztosítani fogják.

Ezeket a híreket azonban csak fentartással kell fogadni, mert minden attól függ, hogy a cseh kormányzat mit válaszol.

Más lapok azt írják, hogy Benes Runciman útján küldött vasárnap üzenetét Chamberlain angol kormányelnöknek. Ebben az üzenetében a csehszlovák köztársaság elnöke kijelentette, hogy bármely csoport követel is népszavazást, Csehszlovákia inkább felveszi a harcot szovjet segítséggel és nem megy bele a népszavazásba.

Bármit is tesznek a többi nagyhatalmak. Hir szerint hajlandó lenne Csehszlovákia egy olyan értekezlet elé vinni az ügyet, amelyen a cseh és szovjet kiküldöttek is résztvehetnének, vagy kész az ügyet a Népszövetség elé terjeszteni. Angol politikai körök szerint Londonban előállt az a terv is, hogy a határrendezést békeértekezlet útján valószínűsítanák meg. Ez lehetővé tenné a népszavazás elkerülését és elfogadható volna talán Csehszlovákia számára is, ahol a népszavazás ellen ki-

Rendelet törvény a nők hadiszolgálati kötelezettségéről

Egyénekenként, vagy csoportos behívás útján mozgósítják szükség esetén a nőket. — Mit tartalmaz a törvény indoklása?

Külön szabályrendeletben szabályozzák az új törvény alkalmazását

Bucurestből jelentik: Öfelsége II. Carol király szeptember tizenhétedik keltezésével nagyfontosságú rendelet törvényt írt alá a nőknek háború esetére való mozgósításáról. A törvényt a következő indoklással terjesztették az uralkodó elé:

SIRE!

A minisztertanács részéről, a 2209—938. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv által felhatalmazva, mélyszégyen tisztelettel terjesztjük Felséged elé jóváhagyás végett, a nőknek háború esetén a háza szolgálatába való állításáról szóló, mellékelt törvény tervezetét. Ezen határozat meghozatalánál az az emelkedett szellem vezetett, amely az új alkotmányban tükröződik és amely szerint valamennyi románnak, tehát a nőknek is, kötelessége, hogy munkájával és áldozattal megvédje veszély esetén a hazát.

— Azokat a külföldön mindjobban érvényesülő áramlatokat is figyelembe vettük, amelyek szerint a közterheket megosztják a mindkét nembebeli állampolgárok között, mindegyiküket készségük és képességük szerint használva fel a köz szolgálatában.

— Jelen rendelkezések szerint számos olyan vonatkozásban, ahol eddig férfiakat használtak munkára, ezentúl nők hasznosíthatók, amivel a csapattestek száma növekszik és a hadsereg tényleges létszámának orra is emelkedik.

— Ismervé a nők körében hazai viszonylatban egyre kihangsúlyozottabbá váló felszabadulási törekvéseket s azt, hogy a munka csaknem minden vonatkozásába bekapcsolódhat már, arra a megállapodásra jutottunk, hogy az alkalmazandó intéz-

kedés nyilvánvaló és hasznos. Ez annál indokoltabb, mert hiszen az új alkotmány olyan politikai jogokkal ruházta fel a nőket, mint amilyen jogokkal még a miénkél idősebb és előrehaladottabb kultúrával rendelkező országokban sem rendelkeznek. Márpedig egyenlő jogoknál az egyenlő kötelezettségek indokoltak.

— Meggyőződésünk, hogy a bevezetésre kerülő újítás megfelel egy magasabbrendű igazságosságnak, amennyiben egy társadalmi egyenlőtlenséget tesz jóvá s új, jelentős elemet állít háború esetére a háza szolgálatába.

— Ha Felséged jóváhagyja ezt az intézkedést, a legmélyebb tisztelettel kérjük a mellékelt törvény aláírását, amelyre vonatkozóan a legfőbb törvényvéleményező bizottság 289—938. szám alatt megtette előterjesztését.

Az indoklásról szóló előterjesztést Mircea Cristea kormányelnök, Argeseanu tábornok nemzeti védelmi miniszter, valamint Iamandi Victor igazságügyminiszter írták alá. A törvény pedig a következő intézkedéseket tartalmazza:

1. szakasz: Háború esetén a nők kötelesek a háza érdekében szolgálatot teljesíteni.

E célból, a nők egyéni behívással, vagy csoportonként mozgósíthatók arra a szolgálatra, amelynek teljesítésére alkalmasak, készségüknek megfelelően.

2. Szabályrendelet határozza meg jelen törvény alkalmazásának módjait.

A törvényt Öfelsége II. Carol királyon kívül ugyanazok írták alá, mint az indoklást tartalmazó előterjesztést.

MELEG HARISNYAT, keztyűt, szvettort, trikókat, reform nadrágot **BOGYO**-nál Str. Eminescu 1. készpénzre legolcsóbban Corso mai mellett

Részletes felvilágosítások a gázháború elleni védekezésről

Hivatalos nyomtatványokkal propagálja a városi légvédelmi hivatal a vegyi háborúban szükséges óvintézkedéseket

Az aradi városházán működő légvédelmi hivatal valamennyi aradi háztulajdonosnak, vállalatnak és üzlettulajdonosnak nyomtatványt juttat el, amely a repülőgépekről történő vegyi támadások esetére szóló védekezést írja elő. A légvédelmi hivatal előírása szerint az érdekelteknek az óvintézkedéseket tartalmazó nyomtatványt feltűnő helyen íveg alatt kell megőrizniük. A rendelkezés a következő fontosabb részleteket tartalmazza:

Mihelyt valószínűvé válik a légitámadás veszélye, gondoskodni kell arról, hogy a szobák belső világítása kívülről láthatatlanná váljék. Ha kell szerezni a hatóságok által előírt gázálcot és azt mindenki viselni köteles. Meg kell tanulni a gázálcval való bánásmódot és gyakorolni kell annak használatát, mert

a legkisebb, de rosszul alkalmazott gázálc sem ér semmit.

A gázálcot jó állapotban kell tartani és óvni kell a nedvességtől. Az előírt időközönként felülvizsgálatra kell vinni a gázálcot az illetékes hatóságokhoz.

Mindenkinek tudnia kell, hol van a lakásához legközelebb eső menedékhely.

Tartsanak kéznél két pokrocot, hogy azzal betömjék a pince bejáratának nyílását és tartsanak kéznél olyan anyagokat, amelyekkel a pincén bármely repedést betömhetnek, valamint faanyagot is, amellyel alátámaszthatják a menedékhelyként szolgáló pincét. Jól zárható edényben tartsanak vizet, amelyet hetenként ki kell cserélni. Távolítsanak el a padlásról minden gyúlékony anyagot.

A padlások padozatát két centiméter magas homokréteggel kell bevonni és a padlást minden sarkába egy-egy homokkal telt

ládát kell elhelyezni lapátokkal együtt, hogy a homokkal oltásuk el az esetleges gyújtóbombák által előidézett tüzet.

A hatóságok által adott vészjel után a következőket kell tenni:

Ha a vészjel otthonában találja a polgárt, oltson el minden világosságot a házban, a redőnyök lehúzódnak, a gáz és villany elzárandó. Mindenki vegye fel gázálcát és a legnagyobb sietséggel igyekezzék a legközelebbi menedékhelyre. A menedékhely bejáratát két nedves pokroccal, míg a többi réseket ugyancsak nedves ruhákkal kell betömni. A menedékhelyen lehetőleg keveset szabad csak mozogni, enni csak akkor szabad, ha feltétlenül szükséges, a szemeket nem szabad dörzsölni. A menedékhelyet a hatóságok újabb jelének elhangzása után szabad csak elhagyni. A jelenlévők közül valaki menjen fel a padlásra és oltsa el az esetleges gyújtóbombák által okozott tüzet.

Ha a vészjel lakásától távol találja a polgárt, igyekezzen a rendőrszem által megmutatott legközelebbi menedékhelyre, a menedékhelyen tartsa be az ott kiírt rendeltetéseket.

Ha a polgárnak nincsen már ideje a gázálcot elhelyezni, akkor a legközelebbi menedékhelyre, a legközelebbi szomszéd házába, a legközelebbi földbe, elsősorban azonban ne keltsen pánikot.

Azonnal oltse fel gázálcát és amennyiben lehetséges szélirány ellenében futólépésben távolodjon el attól a helytől.

Ha nincs kéznél gázálc, dugjon a szülőháza nedves ruhát és minél tovább tartsa vissza lélegzetét.

Nem szabad megérteni a gázoltott tárgyakat. Yperit-gázzal történő támadás esetén jól meg kell mosakodni szappanos vízben, az öltözeteket forró vízben ki kell főzni. Foszféntámadás esetén hipermangánnal kell öblögetni a száját.

A légitámadás megszűnte után a lakások és pincék kiszellőzendők.

Legalkalmasabb menedékhely légitámadás alkalmával a lakatlan területekre való menekülés.

Abban a pillanatban, amikor a hatóságok légitámadás eljövételét várják, mindenki, aki nem teljesít fegyveres szolgálatot, hagyja el a várost és igyekezzék falura, tanyaúra és más kevésbé lakott helységekre menekülni.

HITLER NŐ-TESTVÉREI

A Bucurestiben megjelenő Románia érdekes cikket közöl Hitler Adolf német vezér és kancellár két nővéréről, Angela és Paula Hitlerről. A Führer idősebbik nővére, Angela 1933. óta vezeti bátyja háztartását, a német államio másik testvére Paula azonban egészen az Anschluss bekövetkeztéig visszautasította a meghívást, hogy elhagyja Bécsét és ő is Berlinbe költözzék az elnöki palotába.

A múlt héten fejeződött be Nürnbergben a tizedik nemzeti szocialista párt-hét és ennek keretében egy ünnepség alkalmával első ízben jelentek meg nyilvánosan a Führer oldalán Hitler nővérek, Angela és Paula.

Hitler Angela a német vezérnek mostohanővére, Hitler édesapja, Hitler Alajos első házasságából született. Angela jóval idősebb nagynevű fivérével. Külsőleg is más: magas, testes, bővérű. Fiatalságát az egykori császárvárosban töltötte, ott is ment férjhez egy Rampel nevű férfihez, aki állítólag egyszerű munkásember volt. Tizenkét évi házasság után férje meghalt és Angela kicsiny nyugdíjából éldégtél és egyre növekedő érdeklődéssel figyelte féléstestvére csodálatos pályafutását.

Hindenburg halála után, amikor a német nép egyhangulag Hitlert választotta meg a birodalom vezérének és Hitler nyári lakhelyét Berchtesgadenbe tette át, a Führer levelet írt Bécsbe Angelának és meghívta házában vezetésére. Hitler Angela elfogadta a meghívást és Németországba utazott. Itt nőül ment egy Hammisch Martin nevű tanárhoz, az esküvő a legnagyobb csendben folyt le, éppen a vezér és kancellár egyenes kívánságára. Hammisch-Hitler Angela férje háztartását vezeti és boldogan él gigantikus testvére dicsfényének árnyékában. Ennek ellenére azonban politikával egyáltalában nem foglalkozik.

Hitler másik nőtestvére, Paula tökéletes ellentét nővérenek, Angelának. Hitler édestestvére és ezért inkább reá hasonlít: gyenge, törékeny alakja van, hallgatag, ideges. Közös tulajdonsága bátyjával a végtelenségig menő szófukarság és a büszkeség. Jelenleg negyvenéves.

Hasonlóan Angelához a vezér őt is hívta Berchtesgadenbe, Paula azonban kereken visszautasította a meghívást.

— Ha husz éven át nem törődött velem, most én nem megyek! — mondotta.

Az Anschluss után azonban végül is engedett makacsságából és a birodalomba költözött. Azóta bátyja házában él.

Költségvetésen felüli párhuzamos osztályokat engedélyeztek a gyakorlati iskolák számára

A gyakorlati oktatást szolgáló iskolák — mint például a kereskedelmi iskola és az ipari liceum — sikerét jellemzi az a nagy érdeklődés, amely ezen tanintézetek iránt megnyilvánul és, amelynek következtében a gyakorlati oktatást nyújtó iskolák meghatározott diáklétszámán felül is számos jelentkező kérte felvételt. A kereskedelmi és ipari körök kezdeményezésére Arad város vezetősége távirati úton közbenjárt a nemzetnevelésügyi miniszteriumnál, hogy költségvetésen felüli párhuzamos osztályok felállításával a létszámon felül jelentkezők számára is tegyék lehetővé a beiratkozást. Hétfőn délután ugyancsak távirati úton érkezett meg a válasz Vlad Alexandru polgármesterhez, akivel közölték illetékes helyről, hogy a költségvetésen felüli osztályok felállítását engedélyezték és kérték, hogy — különös tekintettel az iskolaszékek költségvetési helyzetére — az adódó költségekre vonatkozó előterjesztést sürgősen juttassák el Bucurestibe.

Mărăsești emléke

Ofelsége II. Carol király vasárnapi beszédének visszhangja. — Néhai Ferdinand király történelmi napiparancsa

Bucureștiből jelentik: A mărăsești ünnepségekkel kapcsolatban a Timpul a következőket írja:

— Ofelsége bölcs és férfias szavai mélyen megrendítették az összes románságot, amely tudatára ébredt e veszedelmes időkben, hogy szükség van felkészülni gondolkodás nélkül mindarra, amit Ofelsége II. Carol király jónak lát. Ez a készség nem jelent provokációt, hanem csak azt, hogy a nemzet készen áll jogainak megvédésére. Ezek a szavak visszhangra találtak mind azok lelkében, akik még visszaemlékeznek a lövészárkokban és a különböző harctereken eltöltött időkre. Ezek emlékeznek arra, hogy a nap

hirtelen áttör a sűrű sötét felhők mögül és megvilágította a mărăsești sikot a döntő győzelem mezején. Ez a győzelem elhomályosíthatatlanul él a lelkekben, az uralkodóban éppen úgy, mint bajtársainak lelkében és elhatározóan befolyásolja az ország egész lakosságát, hogy hittel és bizalommal tekintsen Románia jövője elé. Mărăseștiben tegnap nem egy szertartás volt, hanem megújulás. Most, amikor felfigyel mindenki és pattanásig feszülnek az idegek, a tegnapi ünnepség megnyugtatólag hatott, mert ki derült, hogy a haza sorsa iránti szeretet egyesülésre készítette az ország egész lakosságát.

Néhai Ferdinand király napiparancsa 1917. augusztus 25-én

— Melletteket szegezték az ellenség elé és gránitnál erősebb falat emeltek. A Ti akaratotok és vitézségetek megvédelmezte országunkat és segítségét nyújtott szövetségeseinknek az ellen az ellenség ellen, amely Moldova mezőit akarta elözönlíteni, hogy Oroszország területére is benyomuljon. A legnagyobb öröm tölt el látva benneteket és a legmelegebb köszönetemet és elismerésemet fejezem ki tisztjeimnek és csapataimnak, amelyek megállták helyüket és dicséretreméltóan viselkedtek. Tisztelet azoknak, akik a haza védelmében életüket veszítették. Ujabb harcok és újabb erőfeszítések várnak még reánk. Új áldozatokra van szükség, további vitézségre és felemelt főre. Egy pillanatig sem felejtsetek el, hogy utunk csak egy irányban vezethet: **ELŐRE**. Csak az ellenség legyőzése után érhetjük el kitűzött céljainkat. Már eddig is beigazoltátok, hogy erősek vagytok és ellenállásotok hatalmasabb, mint az ellenség tömegei. Eljön az idő, amikor Ti vesztitek át az ellenség helyét és Ti fogjátok előzönlíteni annak országát. És ekkor magasra emelt zászlókkal törtök majd előre, hogy az ellenséget kiűzzétek arról a földről, amely nem az övé. Az a vitézség, amit eddig mutattatok bizalommal tölt el a jövő iránt, mert mindegyiketek tudja, hogy javainkat védjük és szent ügyért harcolunk, éppen ezért a győzelem a miénk lesz.

Ezt a napiparancsot fel kell olvasni az összes csapatostek előtt.

Kelt, 1917. augusztus 12—25, a főhadiszálláson.

FERDINAND.

Hogyan folyt le a döntő ütközet Mărăsești mellett?

1917. júliusában Mackensen tábornok, a Romániában harcoló német csapatok főparancsnoka tervet dolgozott ki, amelynek alapján be akart nyomulni a Mărăsești környékén felállított orosz és román csapatok közé azzal a céllal, hogy mindkét hadsereget megsemmisítse és elfoglalja Moldovát és Basarabiát. Július 23-áról 24-re virradó éjjel megkezdte a terv végrehajtását. Egész éjjel bombázópórral és gázzal árasztották el a német tüzei a 34. orosz hadosztályt és az egyes számú román hadosztályt. Négy óra 30 perckor hajnalban a német csapatok átkeltek a Putna folyón és a Pădurea Neagră irányában haladtak előre. Több orosz egység közbelépésével megállították a német előnyomulást. Fél hat órakor a támadás ismét megindult. Ezt jelentette az orosz csapatok főparancsnoksága délután fél hat órakor. A német támadás következtében a frontot egy kilométer szélességben áttörték és az orosz csapatok igen nagy veszteségeket szenvedtek. A támadást három német hadosztály hajtotta végre és az eloglalt orosz állásokat megerősítették. A front áttörése következtében a helyzet kritikussá vált.

Ekkor lépett közbe a román hadsereg, hogy megállítsa a Moldovába irányuló ellenséges inváziót. Cristescu tábornok, az első számú román hadsereg parancsnokának erélyes intézkedéseivel következtében a Mackensen-terv végrehajtása nem sikerült.

Nagy csapattömegeket vetettek Mărăsești—Adjud és Tecuci—Bărlad irányába a németek elé. Ezen biztonsági intézkedések megtétele után Cristescu tábornok a rendelkezésére álló román és orosz csapatokkal együtt július 27-én ellentámadásba ment át azzal a céllal, hogy a Putnánál elvesztett állásokat visszafoglalja. Ez az ellentámadás azonban egynapos halasztást szenvedett, mert a visszavonuló oroszok fedetlenül hagyták a román hadsereg jobb szárnyát.

Július 24—28-ig a román csapatok kétségbeesett ellenállást fejtettek ki és a németek egymást követő támadásait visszaverték. Az 5., 9. és 14-es román hadosztályok éjjel nappal harcban álltak a németekkel és örök dicsőséget szereztek maguknak.

Július 28-án a negyedik orosz hadsereggel együtt az első román hadsereg megkezdte az ellentámadást. Ellenállhatatlan hősiességgel vetették magukat az ellenségre és kényszerítették Mackensen csapatait, hogy visszavonuljanak. Július 29-én és 30-án folytatódott a román csapatok támadása.

Ötnapos éjjel-nappali harc után sikerült a német előnyomulást megállítani és erős védelmi állásokat kiépíteni.

Razu, Scarisoreanu, Popescu és Bunescu tábornokok, Grigorescu Eremia tábornok-főparancsnok fényesen végrehajtották az előre kidolgozott terveket, ami annál nehezebb volt, mert a negyedik orosz hadsereg forradalmi parancsnoksága nem volt hajlandó együttműködni a román hadsereggel. Így tartott a harc napokon

keresztül, míg végül elérkezett augusztus 6-ika, a román hadsereg legdicsőségesebb napja. A német tüzéség nyolcvan kilométeres fronton ágyuzta a román hadosztályokat és túlerőben lévén, ismét támadásra indult.

Tíz hadosztály német és osztrák-magyar katona állott szemben hat és fél hadosztály román katonával. Augusztus 6-án reggel 9 óra 5 perckor megkezdődött a német gyalogság előretörése. A román tüzéség zárótüzet indított, de ennek ellenére a németek 300 méternyire közelítették meg a 47. román gyalogezredet. A németek nagy veszteségük ellenére eloglalták a La Răzoara erdőt és meglepetésszerűen rátámadtak az ottlevő tüzéségre. A németek támadása két és fél órán át tartott, de lényegesebb eredményeket nem ért el, mert előnyomulásukat Cihoski tábornok hadosztálya fel tartóztatta. A kilencedik német hadosztály frontján a csata a következőképpen fejlődött ki: A német nehéztüzéség lövedékei elborították a Mărăsești faluban levő parkettagyárat. A tüzéség védelme alatt a német gyalogság a szőlőkön és a kukoricaföldeken áttörve megközelítette a gyárat és az ottlevő vadászok kénytelenek voltak a második védelmi vonalon állást foglalni. Déli 12 óráig a harc állása olyan volt, hogy a németek körülbelül egy kilométer előnyomulást hajtottak végre. A helyzet ekkor már igen válságos volt. Mackensen tábornok ki akarta használni az elért sikert, de ekkor megindult az ellentámadás. 13 óra 20 perckor leirhatatlan lelkesedéssel, tisztjeik vezetése mellett indultak rohamra a román ezredek és a váratlan támadás következtében a német csapatok nagy rendetlenségben megkezték a visszavonulást. Rendkívüli módon kitüntette magát a 47—72. gyalogezred, amely legelőször nyomult be az ellenség hadállásaiba és nagy pánikot idéztek elő soraikban. Itt igen sok foglyot ejtek és sok hadianyagot zsákmányoltak. Ez az ellentámadás örökre emlékeztető marad a háború történetében.

Tizenkét napon keresztül állandó harc közepette tartotta állását a román hadsereg egy olyan hadsereggel szemben, amelyet Mackensen tábornok, a „főnt áttörő” vezetett, azt a hadsereget, amely számos csatában aratott győzelmet kényszerítette a visszavonulásra a hős román hadsereg.

Sztalin feltűnéstkeltő nyilatkozata Hitlerről és az európai helyzetről

„Oroszország nem fél a háborútól!” — A vörös diktátor nyilatkozata

Prágában és egész Csehszlovákiában nagy érdeklődéssel fogadták az egyik angol lap feltűnéstkeltő cikkét, amely Sztalin valóban figyelemreméltó nyilatkozatát tartalmazza. A szovjetoroszországi kommunista párt főtitkára, aki a hatalmas birodalom sorsának legfőbb intézője, Csehszlovákia hely-

lap, amelyet teljes terjedelmében az elsőoldalon első cikként közöl a bucureștii „România” legutóbbi száma:

— Oroszország — így kezdte nyilatkozatát Sztalin, — nem fél a háborútól. Országunk a világ leghatalmasabb erőtenyezőjévé fejlődik. Mindaddig, amíg a felelősséget viselem jövőjeért és sor-sáért, meg is tartom az erre vezető uton. Hitler jól tudja ezt és ezért nem merészelte megismételni az ausztriai megszállást Csehszlovákia esetében is. Hitler tudatában van annak, ha ezt megtette volna, az orosz hadsereg erejével találta volna magát szemben.

Hitlerre vonatkozóan még a következőket mondotta Sztalin:

— A Führer nem olyan esztelen, mint ahogy egyesek hiszik. Mélysegesen óhajtanám szövetségünket, de Oroszországnak nincs szüksége ilyen szövetségre. Oroszország a békét akarja és továbbra is támogatja a béke ügyét. Gyűlöli a meg-rohanást, de abban a helyzetben van, hogy vissza tudja utasítani azt. Oroszország hű marad kötelezettségeihez és utolsó betűig teljesíteni kívánja azokat. . . . Oroszország olyan tényezővé vált Né-metország számára, amellyel feltétlenül számolnia kell. Hitler tudja, hogy a velünk való összetűzés azonnali összeomlást hozna számára. Oroszország igen komolyan dolgozik az újjáépítésen és utjai nem a háború felé haladnak, amelyet egyébként meg is akadályozunk. Az orosz közvélemény me-leg rokonszenvvel viseltetik Csehszlovákia iránt.

Az érdekes cikket a Románia a következő címmel közli első oldalán:

— „Feltűnéstkeltő közbelépés a béke érdekében. Sztalin, Oroszország vezére kijelentette, hogy német invázió Csehszlovákia ellen, a szovjetek erőteljes ellenállásával találkozónék. A vörös diktátor nyilatkozata.”

SZTALIN

zetéről, a német követelésekről és Szovjetoroszország magatartásáról beszélt Radziwił hercegnő előtt s ezt a nyilatkozatot közölte az egyik angol

CENTRAL: D. u. 5, 7 15 és 9.30-kor.

Premier!

SONJA HENIE

a jég tündére, egy újabb tüneményes filmben jelenik meg a közönség előtt:

„A táncoló angyal”

Egy vig és mégis megkapó filmjáték, csodás látványosságokkal, pompás attrakciókkal, álom-szerű képekkel.

A zsidókérdés rendezésének fontosságáról beszelt Comnen külügyminiszter a Népszövetség ülésén

Genfben: Jelentik: A népszövetségi tanács ülésén a mandátum-bizottság munkájáról szóló vita során Petrescu-Comnen román külügyminiszter, a tanács előadója, rendkívül érdekes beszédet mondott a zsidó bevándorlás nemzetközi jelentőségéről. A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a Népszövetségnek megoldást kell találnia a zsidó kivándorlás kérdésére, különös tekintettel a közép-európai zsidóság ezirányú törekvéseinek megkönnyítésére. A beszéd a következőket tartalmazta:

— Engedje meg a tanács, hogy egy pillanatra ne mint előadó, hanem mint Románia képviselője vegyem igénybe figyelmét. Palesztina ellenőrzése lehetővé teszi számunkra, hogy többek között megvizsgáljuk a zsidó bevándorlás ügyét is, ami ennek a területnek különleges jellegzetessége. Ez a probléma képezi annak a többbértűs rendkívül időszerű kérdésnek egyik éppenséggel nem lényegtelen oldalát, amelynek az a célja, hogy olyan területeket találjunk, amelyek lehetővé teszik a közép-európai zsidó lakosság

kivándorlásának fokozását. Megragadom az alkalmat, hogy felkérjem a tanácsot: ne feledkezzék meg egyetlen pillanatra sem erről a súlyos kérdésről. Ismételtén kijelentem ugyanakkor, hogy a királyi kormány-nak elhatározott szándéka megfelelő időpontban olyan tervezet előterjesztése, amely alkalmas ennek a problémának kielégítő nemzetközi megoldására. Nem felejtettem be szavaimat anélkül, hogy reményemnek adjak kifejezést: a körülmények megengedik majd rövidesen a Palesztinába irányuló rendszeres kivándorlás újra való megindulását. Ez a kivándorlás ugyan inkább szimbólumnak tűnik előttem, mint megoldásnak, de az a hitem, hogy mégis nagy mértékben járulna hozzá a közép- és kelet-európai zsidóság egy része elhelyezéséhez, ami viszont lehetővé tenné azt, hogy akkor már a nagy és végleges megoldást várjuk.

Komarniczky lengyel kiküldött szólalt fel ezután és hasonló bejelentést tett.

Öt új tisztviselőt neveztek ki az aradi városi közigazgatáshoz

Uj vezetők kerültek a közigazgatási, gazdasági és pénzügyi szolgálatok élére és a személyzeti ügyek intézése is új kézbe került. — A közigazgatási osztály vezetője a nyugalomba vonuló Olariu vezértitkár ügykörét is átveszi

Ismeretes, hogy az új közigazgatási törvény értelmében a tartományi beosztás megszervezése nyomán a megyei tisztviselő kart mindenütt átszervezték. Részben a tartományi kormányzóságokhoz, részben a tartományok területén működő városi közigazgatásokhoz helyezték át azokat a tisztviselőket, akik a megyei ügyvitelnél feleslegesekké váltak. Tekintettel arra, hogy az aradi városi ügyvitelnél részben nyugdíjazások, részben már eddig is mutatkozó hiányok miatt a tisztviselői keret kiegészítése vált szükségessé, a Temes-tartományi helytartóság most közölte a városvezetőséggel, hogy öt új tisztviselőt bocsájt rendelkezésére. Az öt új tisztviselő közül három az aradmegyei prefekturától, egy a lugosi prefekturától, egy pedig a belügyminiszteriumból került a városba. Az új városi tisztviselők névsora a következő: Lazar Vasile, a belügyminiszterium szolgálati ügyosztályának szolgálati főnöke, Ratiu Alexandru, a prefektura gazdasági szolgálatának aligazgatója, Curia Ioan, a lugosi prefektura pénzügyi szolgálatának főnöke, Apostolache V., irodafőnök és Bora Maria tisztviselő.

Vlad Alexandru tábornok, polgármester és dr. Bejan Romulus alpolgármester már el is készítették az új tisztviselők beosztását. Lazar Vasile a közigazgatási szolgálat vezetését veszi át és a betegszabadságon levő Olariu Stefan városi vezértitkár ügykörét is ellátja. Olariu Stefan november 1-i hatállyal nyugdíjba vonul és ezután Lazar Vasile véglegesen is átveszi a vezértitkári teendők intézését. Curia Ioan a pénzügyi osztályhoz kerül aligazgatói minőségben. Berzovan Ioan a pénzügyi szolgálat jelenlegi vezetője a jövő évben vonul nyugalomba és ekkor az új városi aligazgató teljeszen átveszi az ügyosztály vezetését. Ratiu Alexandru, aki a megyénél a gazdasági ügyosztályt vezette, ugyanezt az ügykört látja el a városnál. Apostolache V. a személyzeti ügyeket vezeti, míg Bora Maria ugyancsak itt nyer beosztást.

Itt említjük meg, hogy december 1-i hatállyal Muresan Ioan főmérnök szintén nyugdíjba vonul, miután orvosi megállapítás szerint egészségügyi állapota nem engedi meg számára a további szolgálatot. Január 1-ével még egy nyugdíjazás történik: Jegessy Károly dr. városi főügyész vonul vissza hivatalától.

Lazar Vasile, a város közigazgatási szolgálatának új főnöke, aradmegyei születésű és sokan ismerik a városban. Az aránylag fiatal, kitűnő közigazgatási tisztviselő Acsuca köz-
végben született, közigazgatási pályája során

már fiatalon előkelő tisztséget töltött be: amikor első ízben szervezték meg a tartományi kormányzóságokat, Maioreseu volt bányászati kormányzósági vezértitkárnál a személyi titkári teendőket végezte. Később Aradmegyében, Halmágyon mint szolgabíró teljesített szolgálatot, majd a belügyminiszteriumba került, ahol feletteseinek legteljesebb megelégedésére dolgozott. Aradvárosához töltött kinevezése a belügyminiszterium jóváhagyásával történt meg.

Aradról vár hadiárva-igazolványt „Pa Hjeih“, a Kinából hazavergődött kis magyar táncosnő

Ki tud Aradon valamit a kalandos életű Kutron Erzsébet apjának sorsáról?
„A szállongó fecske“ választ vár a budapesti kórházi ágyon

Érdekes aradi vonatkozású levél érkezett a napokban a nagyváradi anyakönyvi hivatalhoz — az egyik hetilap beszámolója szerint. — Egy több, mint tíz éve Nagyváradról elkerült volt táncosnő írta, aki kalandos körülmények között azóta bejárta egész Kínát és a japán—kinai háború eredménye képpen, idegileg tönkremenve érkezett Budapestre. A leány levelének aradiak szempontjából külön érdekessége van, mert édesapja Kutron Dániel, Aradon élt és a háború alatt, sebesülése következtében, az aradi közkórházban hunyt el.

Kutron Erzsébet, — így hívják a táncosnőt, — Nagyváradon született és édesanyja majd édesanyja halála után került csak el onnan. Nagyszerűen táncolt, hamarosan, mint táncosnő szerződést kapott és Indiába került, ahol különösen Bombayban számos nagy siker részese volt. A magyar táncosnőt rendkívül előnyös szerződéssel 1936. végén Kínába hívták, de egy indiai fakir lebeszélte a Kínába való utazásról. Azt mondta a fakir, hogy hamarosan kitör a háború Japán és Kína között, tehát, ha élete kedves, ne menjen Kínába. Kutron Erzsébet nem hallgatott rá, hanem leszerződött a legelőkelőbb sanghai varietéhez.

Kutron Erzsébet itt már hangzatosabb nevet kapott és a kínai bártulajdonos „Pa Hjeih“-nek, magyarul „Szállongó fecskének“ nevezte el, mert olyan messze idegenből került hozzájuk. A fakir jóslata azonban igaznak bizonyult, egy napon megjelentek Sanghai felett a japán bombavető repülőgépek és pokollá vált a magyar leány kalandos élete. Állandó idegizgalomban élt és az első adandó alkalommal, egy angol expedícióval sikerült megmenekülnie, de csupán életét menthette ki, mert minden keresetét felemészítette az utazás.

Kutron Erzsébet kalandos körülmények között

Hurokra kerültek

a bucaresti-i nyaralók lakásfosztogatói

Bucurestiből jelentik: Furfangos trükkkel dolgozó betörőbandát leplezett le a bucarestii rendőrség. Gheorghe Apostolescu, Ileana Apostolescu és Jean Ludescu alkalmi társasága sorra fosztogatta a bucarestii gazdag lakásokat, amelyeknek tulajdonosai legtöbbször távol voltak. Rendszerint a két férfi közül az egyik becsengetett a kjszemelt lakásba, ha ajtót nyitottak, különböző ürügy segítségével hamarosan odább állottak. Abban az esetben azonban ha a lakás tulajdonosa nem volt otthon, álkulccsal behatoltak a lakásba és onnan minden elemelhető elvittek. A társaság nőtagja az egész művelet alatt kint őrködött. A károsultak, legnagyobb részük nyaralásról hazatérő egyének, egyre-másra jelentkeznek a bucarestii rendőrségen. Megállapítást nyert, hogy közel negyven elhagyatott lakást fosztogattak ki a betörők.

Végletekig kitart a köztársasági Spanyolország

Del Vayo, Valencia népszövetségi megbízottjának nagy beszéde Genfben.

Genfben: Jelentik: A Népszövetség hétfői ülésén Del Vayo, a spanyol köztársaság népszövetségi megbízottja szólalt fel és többek között a következőket mondotta:

— Spanyolország harmadikban jelenik meg a Népszövetség előtt mint megtámadott ország és jelenléte akarva nem akarva, vád azok ellen, akik inkább elveszni hagyják a Népszövetséget, semhogy erélyesen fellépjenek a béke ellenségeivel szemben.

Hangsúlyozta Del Vayo, hogy a köztársasági Spanyolország a végletekig kitart, majd elismerő szavakkal emlékezett meg a kínaiak hősiességéről, viszont bírálta azokat, akik Ausztriát elveszni hagyták. (Rador).

jutott Budapestre, ahol kórházba került, mert a háború és az utazás nagyon megviselték. A kórházból írta a levelet is, amelyben arra kérte a nagyváradi anyakönyvvezetőséget, hogy küldjenek számára igazolóírást, hogy hadiárva, mert ilyen alapon könnyen elhelyezkedhet. Nyelveket tud és szeretne, akár mint társalkodónő, akár mint nevelőnő elhelyezkedni. A nagyváradi anyakönyvvezető, sőt azonban nem tud a szerencsétlen nőnek igazolványt küldeni, mert édesapja az aradi közkórházban halt meg.

Az Aradi Közlöny munkatársa az aradi város, házán megkísérelte felkutatni néhai Kutron Dániel adatait, de a leánya által megjelölt időpontban 1917. október 10-én ilyen nevű ember nem halt meg Aradon, tehát az ügy egyetlen komolyan látszó adata — nem stimmel“. Valószínű azonban, hogy Kutron Erzsébet téves dátumot említett levelében és így még reménye lehet arra, ha helyes adatokat küld be, úgy a reánézve fontos iratot megkaphatja.

Romániai arany- és értékpapircsémészt tartóztatott le a magyar rendőrség

Nagykanizsáról jelentik: A budapesti valuta-detektíveknek a trieszti gyorsvonaton feltűnt egy román utazó férfi, aki gyanúsán viselkedett. Megmozdították és ennek során 100 ezer pengő értékű aranyrudat, Napoleon-aranyakat és értékpapírokat találtak nála. A leplezett valuta-, arany- és értékpapircsémészt őrizetbe vették, Budapestre szállították, de nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Arad szülöttei

Az egyik kolozsvári magyar napilapban olvastuk az alábbi kedves, aradi vonatkozású apróságot. Arról jelent meg ugyanis színes, nagy tudósítás kolozsvári lapjaink hasábjain, hogy milyen józsi jelenetek között folynak a budapesti filmgyárban Nyírő József „Úz Bencéjének” filmfelvétele. Mint ismeretes, a kiváló erdélyi író székeltyárgyu, mókás filmszűszéjének címszerepét az aradi származású Jávör Pál játsza; de ugyancsak erdélyi az Aradon is közkedvelt Tompa Pufi, aki ezúttal első ízben hódította meg a magyar filmszakértőket pompás, törülmetszett székelv epizód-alakításával.

— „Ragyogó figurája a filmnek — írja lapjaink riportere — Máty Gerő is, aki a román jegyző szerepében melegszi, érdekes embert alakít és kedves eredeti ségekkel színezi alakítását.

Jávör Pálnak feltűnt, hogy Máty Gerő milyen helyes hangsúlyozással és szépen ejti ki a szerepével járó román szavakat.

— Hogyne tudnék románul, hiszen aradi vagyok! — felelte Máty Gerő.

— Te is? — Mert én is! — csodálkozott Jávör Pál.

— Ott laktam a régi Szondy-uccában! — folytatta Máty.

— Te, megöllek, ha a tizenhat alatt laktál, mert én is ott laktam! — robbant ki Jávör.

Igy tudta meg a két művész, hogy, milyen közel ringott egymáshoz a bölcsőjük.

— IDŐJÓSLAT. Derült idő, a hőmérséklet emelkedése várható.

— Zürichi tőzsdezártat: Páris 11.94, London 21.24, Newyork 44.18, Brüsszel 74.87.50, Milánó 23.32.50, Amsterdam 238.55, Berlin 177.60, Prága 15.20, Varsó 83.10, Belgrád 10, Bucureşti 3.25.

— Ötmillió leles hitel a belföldi gyapot értékesítésére. Bucurestiből jelentik: A belföldi termelésű gyapot értékesítésére a nemzeti szövetkezeti központ ötmillió lei hitelt folyósított.

— UJ POLGÁRMESTEREK KINEVEZÉSE A TEMESI KORMÁNYZÓSÁG TERÜLETÉN. Marta Alexandru dr. királyi helytartó a napokban nevezi ki a helytartóság területein levő megyeszékhelyek új polgármestereit. Ugyancsak polgármesterek kerülnek a tartományban levő fürdők s gyógyhelyek élére is. Temesvár élére hat évre kinevezendő fő polgármestert és két alpolgármestert neveznek ki. A vármegyei prefekturák szintén most állítják össze a kinevezendő községi bírákról szóló névjegyzéküket.

— ANGOL TORPEDÓROMBOLÓK LÁTOGATÁSA. Constantából jelentik: Szeptember huszonegyedikén három angol csatahajó látogat el a román kikötőkbe, ahol több napot töltenek. A vendéghajók Britannia máltai hadihajóhadához tartoznak. Kettő közülük — egyenként — 1870 tonnás torpedóromboló, névszerint az „Afridi” és a „Cossack”, egy pedig — a 10.000 tonnás — „Devonshire”, páncélos cirkáló. Constantában hat napig időznek az angol hadihajók, majd a „Devonshire” cirkáló visszatér a Földközi tengerre, a két torpedóromboló pedig a Dunán folytatja útját és meglátogatja a két legnagyobb dunai kikötőt: Brailát és Galaţi-ot.

— MA: UJRA A CSERMAK-ÜGY! Kedden reggel kezd meg az aradi törvényszék a Csermak-házaspár ismert milliós csalási ügyének főtárgyalását. A főtárgyalást a törvényszék esküdtzéki tanástermében tartják meg és annak levezetésére, tekintve, hogy bonyolult nagyszabású bűnügyről van szó, három bíró delegáltak. Bondare elnök és Cziraciu, valamint Bujor szavazóbírák ítélkeznek Csermakék fölött.

— KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK FIGYELMÉBE! Lapunk szeptember 11-iki számában részletesen közöltük a belügy- és munkaügyi minisztérium rendelkezését az idegen állampolgárok szokásos évi ellenőrzésére vonatkozólag. Ezzel kapcsolatosan az aradi állambiztonsági hivatal felhívja az érdekelteket figyelmét, hogy az országban való tartózkodás meghosszabbítása iránti kéréseket a mai naptól kezdődőleg lehet benyújtani az állambiztonsági hivatalban. Az előírt kérvény-írlapokat a kérvényezők beszerezhetik a hivatali helyiségben. A minisztérium rendelete értelmében minden olyan kérvényt, amelyet hiányosan szereltek fel, visszautasítanak.

— Eljegyzés. Soltész Edith, iparművész (Arad) és Schwartz Oszkár, tanár (Lipova) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

RÓKÁK MINDEN SZINBEN

SZŐRMÉK, BUNDÁK

utolsó dívat szerint, feltűnő olcsó árban

ANTALFFY szűcsmesternél

színház mögött.

Külön női kalaposztály.

— Uccai késelés Aradon. Az elmúlt nap éjszakáján Gruber Lőrinc ujaradi zenészt Jäger Miklós és Theihert Ferenc ugyancsak ujaradi lakosok az uccán megtámadták és összeszurkálták. Gruber Lőrincet súlyos állapotban beszállították a kórházba. A rendőrség megindította a nyomozást.

Zeiss-szemüvegek

1938-as újdonságok. Pálinka, must, bormérők óriási választékban legocsoóbban

KUN szakiátszerésznél

Arad, Biv. Reg. Maria 10.

— Dr. Haber szűlész, nőorvos hazaérkezett. Rendel délelőtt 9—11, délután 3—6 óráig. Bulev. Carol 79. Telefon: 22-46.

Iskolai egyenruhák, női és gyermekruhák olcsón készülnek

VAJDA BABA szalonjában

Piata Plevnei 5. (Zsidótemplom épület)

— Pénteken kezd meg vendéglátókat Temesváron a „Thalia” kolozsvári társulata. Temesvárról jelentik: A „Thalia” színházi részvénytársaság pénteken kezd meg temesvári vendéglátókat, amelyet előreláthatólag néhány hétre tervez.

SZŐRMÉK, bundák

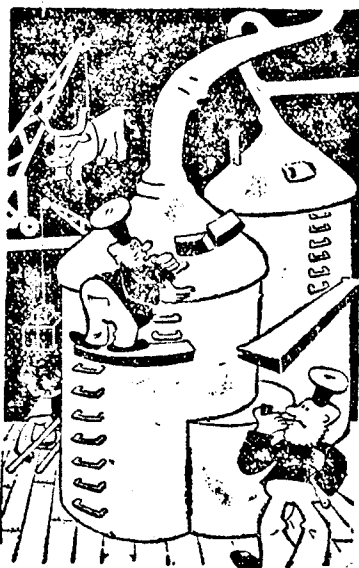
szőrmemunkák készítését a legújabb modellek szerint, olcsón

CLONDA SZÜCS készít

Bul. Reg. Maria 8. az udvarban

— Október elsején bezárják a Neptunt. A városi Neptun strandfürdő vezetősége ezúton hívja fel a kabinbérlet figyelmét, hogy a fürdőtelepet október elsején lezárják. Mindenki saját érdekében gondoskodik tehát a strandon levő ruhák és egyéb holmik elszállításáról.

Nagyüzem...

— Azt hiszem, még 50 kg. só kellene a levesbe.

„S C A L A” NAGYFILMEK SZINHAZA

TEL.: 20-10.

Ma kedden zenés vígjáték bemutató.
Egy szórakoztató Metro-Goldwyn film.

Tengerészcadettek

(Anapollis)

Fiatalság, vígság és telve hangulattal ez a film.

ROBERT YOUNG, FLORENCE RICE,
James Stewart, Lionel Barrymore.Előadások naponta: 5, 7.15, 9.30 órákor.
Matiné: szombaton 3 és vas. d. e. 11.30, d. u. 3 órákor mérsékelt helyárákkal.

— Új tanrendszert vezettek be az ideai tanévre az állami és kisebbségi iskolákba. Ebben az évben új rendszer kezdődik az iskolákban, amely jelentékenyen megkönnyíti a tanulók munkáját. A nemzetnevelésügyi minisztérium legújabb rendeletében csökkentette az órák számát úgy az állami, mint a kisebbségi intézetekben. Az állami iskolákban az alsó osztály tagozatoknál heti 25 óra, a felső osztály tagozatoknál pedig 26—27 óra hetenként az előadások száma, öt napra beosztva. A csütörtöki nap az országgyűlés számára van szentelve. A kisebbségi iskolák az óraszámot az anyanyelvű magyar órákkal kiegészítve, mintegy 30—32 órát adnak elő hat napra osztva be, mert újabb rendelkezésig az országgyűlési munka a kisebbségi intézetekben szünetel. Így tehát a kisebbségi iskolákban csütörtökön rendszeres tanítás folyik. A tanítás naponta délelőtt 8—1-ig tart és délutánra legfeljebb egy-két óra jut osztályként. Az új rendszer következtében a tanulók kevesebb időt töltenek az iskolapadokban és több idejük lesz előkészülni a tananyagból.

— Dr. Vula Salvator a szülészeti klinika és bábaképző igazgató-főorvosa szabadságáról hazatérve, újból rendel.

N. Bérczy Ilona

okt. 2-án gyakorló órával nyitja meg tánciskoláját a „Fehér Kereszt” termében. Kolonok okt. 4-én, 7 és 9 órákor kezdődnek. Beiratkozás: Str. Moise N. 16 szám alatt.

— Halálozás. Sütő István vendéglős, életének 65-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése kedden, szeptember 20-án délután 4 órákor lesz a „Pomenirea” (alsótemető) halottas csarnokából. (Minden külön értesítés helyett.)

Uj üzlet! Olesó árak!
Az összes iskolai Szántay Aladar és irodai cikkeknek nagy árkedvezmény papirkereskedőnél

Str. I. Petrar 6. sz. alatt
(azelőtt Str. Brancovici)

— Kolozsvár — fővárosi nivón...? Az állami és köztisztviselők sorozatos memorandumára most a minisztérium úgy határozott, hogy Kolozsvárt a fizetések tekintetében „fővárosi” csoportba sorozza, ami azt jelenti, hogy az állami, városi és más közalkalmazottak fizetése ugyanaz lesz, mint Bucurestiben azonos minőségű hivatalnokaié. E rendelkezést azért fogadták el, mivel Kolozsvár az ország egyik legdrágább városa, ahol a megélhetés sokkal drágább, mint más, hasonló nagyságú és népességű városokban. A minisztérium határozatát a CFR vezérigazgatósága már el is küldte a kerületi igazgatóságnak s így már szeptember 1-én a magasabb fizetéseket utalják ki. A vasúttasok nyugdíjait is ugyancsak a bucuresteli illetmények szerint kapják meg Kolozsváron, de erre vonatkozólag azonban még nem érkezett végrehajtási utasítás.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12.
(Tel.: 25—20.)JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand
25. (Tel.: 11—00.)Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășești 1.
(Tel.: 17—68.)

A Svábhegyi Szanatórium

Budapest

diagnostikai felszerelése tökéletes: chemiai és microscopiai laboratoriu. Vércukor etc. vizsgálatok. Röntgen, Elektrokardiogram, Krogh-féle alapanyagcsere vizsgálatok. — Mérsékelt utósaion árak. (Ig. főorvos: dr. Györki Béla.)

SPORT KÖZLÖNY

Görögország atlétái nyerték idén is a Balkán atlétikai játékokat

Románia harmadik a résztvevő országok között

Belgrád. A Balkán atlétikai játékok második és harmadik napja szintén csalódást hozott a román atléták számára, mert egyetlen számban sikerült győzelmet szerezni. Még aránylag a legjobban a súlyatléták — Biró és Vamanu — szerepeltek, akik a kalapácsvetésben, illetve gerelydobásban végeztek előkelő helyen. Az aradi származású Havaletz betegsége óta még nem tudott régi formájáig eljutni és így mérsékelt eredménnyel szerepelt.

A kétnapos verseny eredményei a következők:

200 m.: 1. Kling Jugoszlávia 22.5 mp. 2. Andreadis Görögország 22.6 mp. 3. Lambrikis Görögország 22.6 mp. Dejenariu és Iordache 23.2 mp.-el a negyedik, illetve ötödik helyen végeztek.

Diszkoszvetés: 1. Syllas Görögország 4960 cm. balkán rekord. 2. Klent Jugoszlávia 4618 cm. 3. Floros Görögország 4552 cm. Havaletz 4365 cm.-el negyedik. Borcoman 4170 cm. egyéni rekorddal hatodik.

Távolugrás: 1. Lambrakis Görögország 694 cm. 2. Elefteriades Görögország 687 cm. 3. Stoichitescu Románia 681 cm. Ionescu 647 cm.-el hatodik.

Kalapácsvetés: 1. Goici Jugoszlávia 4710 cm. 2. Biró Románia 4487 cm. 3. Petropulos Görögország 4208 cm. Catona 3964 cm.-es eredménnyel ötödik.

400 m. gát: 1. Mantikas Görögország 56 mp. 2. Pletersek Jugoszlávia 57.3 mp. 3. Erlich Jugoszlávia 57.3 mp. Lapusan 59.5 mp.-el ötödik.

5000 m.: 1. Krews Jugoszlávia 15 p. 39.4 mp. 2. Nitzas Görögország 15 p. 49.2 mp. 3. Dinu Cristea 16 p. 02 mp.

800x400x200x100 m. staféta: 1. Jugoszlávia 3 p. 25.2 mp. 2. Görögország 3 p. 25.3 mp. 3. Románia 3 p. 26.3 mp.

A Transilvania vezet a szövetségi díjban

A szövetségi díjban vasárnap már a második fordulót bonyolították le, a táblázaton a Transilvania került az élre, amely játék nélkül jutott a pontokhoz. A Titanus ugyanis elkésett a kitűzött mérkőzésről és így 3:0 gólaránnyal a Transilvania javára íródnak a pontok. A forduló meglepetése egyébként az AMTE veresége a Crisanától. A Gloria a tornászok tartalékjait győzte le. Az eredmények: Crisana—AMTE 1:0 (0:0). Gloria—ATE 5:0 (3:0). A táblázat így fest:

1. Transilvania	2	1	1	—	4	1	3
2. Gloria	1	—	—	—	5	0	2
3. AMTE	2	1	—	1	6	2	2
4. Titanus	2	1	—	1	6	3	2
5. Crisana	2	1	—	1	1	6	2
6. Hakoah	1	—	1	—	1	1	1
7. ATE	2	—	—	2	1	11	—

Uj világrekord a női magasugrásban

Bécs. A női atlétikai Európa-bajnokság szenzációja Ratjen Dóra új magasugró világrekordja. Az eredmény: 170 cm. A verseny eredményei egyébként a következők:

Magasugrás: 1. Ratjen német 170 cm. világrekord. 2. Csák Ibolva magyar 164 cm. magyar rekord. Gerelyvetés: Gelius német 4558 cm. 2. Pastors német 4414 cm. Diszkoszvetés: 1. Mauermayer német 4480 cm. 2. So n mer német 4095 cm. 4x100 m. staféta: 1. Németország 46.8 mp. 2. Lengyelország 48.3 mp.

Az első napon a következők voltak az eredmények:

80 m. gát: 1. Testoni olasz 11.6 mp. világrekord beállítva. 2. Gelius német 11.7 mp. 100 m.: 1. Walasiewicz lengyel 11.9 mp. 2. Kraus

A harmadik napon:

110 m. gát: 1. Hanczovic Jugoszlávia 15 mp. Jugoszláv rekord. 2. Mantikas Görögország 15.1 mp. 3. Faik Törökország 15.7 mp. Negru 16.4 mp.-es idővel ötödik.

Gerelyvetés: 1. Papaghorghiu Görögország 5848 cm. 2. Vamanu Románia 5843 cm. 3. Marcusici Jugoszlávia 5760 cm. Höckl 5163 cm.-el hatodik.

400 m.: 1. Kören Törökország 49.4 mp. 2. Karageorgos Görögország 50.6 mp. 3. Pletersek Jugoszlávia 50.7 mp. Iordache 52.8 mp.-el ötödik. Nemes 53 mp.-el hatodik.

Hármasugrás: 1. Palamiotis Görögország 1445 cm. balkán rekord. 2. Iosicevici Jugoszlávia 1400 cm. 3. Lambrakis Görögország 1391 cm. Ionescu 1359 cm.-el negyedik, Stoichitescu 1303 cm.-el hatodik.

1500 m.: 1. Gorsek Jugoszlávia 4 p. 05.4 mp. 2. Kiss Románia 4 p. 06.8 mp. 3. Velcupulos Görögország 4 p. 10.3 mp. Dinu Cristea hetedik.

Rudugrás: 1. Tanos Görögország 391 cm. görög és balkán rekord. 2. Eilhard Románia 380 cm. 3. Travlos Görögország 380 cm.

4x100 m. staféta: 1. Görögország 43.4 mp. 2. Jugoszlávia 43.9 mp. 3. Románia 44.5 mp.

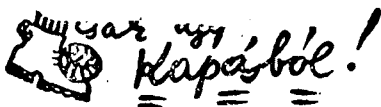
Marathon futás: 1. Ragazos Görögország 2 óra 30 p. 38 mp. 2. Kirikiades Görögország 2 óra 31 p. 20 mp. 3. Seski Törökország 2 óra 55 p. 38 mp. Gál az ötödik helyen végzett.

Görög stílusú diszkoszvetés: 1. Syllas Görögország 4012 cm. 2. Klent Jugoszlávia 3715 cm. 3. Covacevici Jugoszlávia 3710 cm. Gurau 3620 cm.-el negyedik, Hegedüs 3392 cm.-el hatodik.

Az országok szerinti pontverseny:

1. Görögország 125 pont. 2. Jugoszlávia 114 pont. 3. Románia 58 pont. 4. Törökország 28 pont. 5. Albánia 4 pont.

német 12 mp. Távolugrás: 1. Praetz német 588 cm. 2. Walasiewicz lengyel 581 cm. Súlydobás: 1. Schröder német 1329 cm. 2. Mauermayer német 1327 cm.

Olyan hírek jelentek meg, amelyek szerint az „Országország” rendelkezése alapján külföldi edzők október 1-e után nem működhetnek az országban. Ez a hír nem bizonyult valósnak — írja az egyik fővárosi sportlap —, mert az ország sportjának fejlesztése érdekében szükség van a külföldi edzőkre és így nincs akadálya annak, hogy az országban tevékenységet fejtsenek ki.

A francia szövetség táviratilag közölte az FRFA-val, hogy a vasárnapi német—román mérkőzésre kért Leclerc játékvezető nem jöhet és helyette ajánlják Capdeville ismert francia bírót. Az FRFA elfogadta a franciák ajánlatát és így Capdeville vezeti a vasárnapi mérkőzést.

Az AAC kitűnő oldboys-csapatát vasárnap Pécsen vendégszerepelt és nagyszerű játékkal 11:0 arányban győzött. Maga a mérkőzés komoly színvonalú sportot hozott, a legnagyobb esemény mégis az volt, amikor a második félidő utolsó perceiben egy szögletugrás alkalmával Török és Kelly, az AAC játékosai beestek a hálóba és olyan irammal futottak a kapuba, hogy a kapufák összedültek. A játék így 4 perccel a rendes játékidő befejezése előtt ért véget.

Budapesten egyetlen bajnoki mérkőzést bonyolítottak le és ezen a Kispest 6:1 (1:1) arányban győzte le a Salgótarjáni SE csapatát. A Kispest góllal Déri (2), Némcs, Kürtny és Olajkár (2) osztozkodtak.

A magyar C) válogatott Budapest válogatott csapata néven Zágrábban vendégszerepelt és 6:1 (1:1) arányú súlyos vereséget szenvedett a zágrábi válogatottól. A budapestiek egyetlen gólját Vermes szerezte.

Győzelemmel startolt a NAC a B.-ligában

A CAMT és a Minerul vereséget szenvedtek

A B) divízióban a vasárnapi forduló eseménye volt a NAC startja és a zöldfehér csapat sikerrel vívta meg az első küzdelmet: Gyulafehérváron győzte le az Unirea MV együttesét. A forduló meglepetése egyébként a CAMT veresége, ugyisintén a Minerul veresége, míg a Jiul biztosan, a Crai Iovan csak küzdelem után győzött. Az eredmények:

NAC—Unirea MV 4:0 (1:0), Rovine Grivița—CAMT 2:0 (0:0), Jiul—Vulturii 3:1 (2:0), CFR Simeria—Minerul 1:0 (0:0), Crai Iovan—Soimii 1:0 (0:0). A táblázat így fest:

Crai Iovan	4	3	—	1	12	3	6
Minerul	4	2	—	2	9	3	4
CAMT	3	2	—	1	9	5	4
Vulturii	4	2	—	2	9	8	4
Jiul	3	2	—	1	6	6	4
Rovine Grivița	3	2	—	1	5	5	4
CFR	3	2	—	1	3	5	4
NAC	1	1	—	—	4	0	2
Soimii	3	—	—	3	1	9	0
Unirea	4	—	—	4	1	15	0

Egyéb B) ligás eredmények: Crisana—Tricolor 0:0, Monopol—Universitatea 2:2 (1:1), Victoria (Nagykároly)—Törökvis 2:0 (1:0), Sodronyipar—HTV 5:0 (2:0), Mures—Olimpia 1:0 (0:0), Dragos Voda—Mihai Viteazul 8:0 (3:0), Sporting—Textilia 2:0 (1:0), DVA—Victoria 3:0 (1:0), Traian—Jahn 2:2 (2:1), Coltea—Turda 5:1 (3:0), Luceafarul—Prahova 2:2 (0:0), Makkabbi—Franco Romana 3:0 (0:0), ACFR—Constanța 2:2 (0:0).

O Helsinkiben nagyszerű 10.000 méteres versenyt rendeztek, amelyen Salminen világrekorder mellett induló Mäki és Pekuri is, akik eddig csak rövidebb távon futottak. A versenyt 30 p. 13.4 mp.-es nagyszerű idővel nyerte Salminen mellszélességgel Mäki előtt, akinek ideje szintén 30 p. 13.4 mp., míg Pekuri 30 p. 14 mp.-et futott.

O JOBBAN MEGY... A múlt héten, amikor az aradi piros-fekete csapat hívei elkeseredetten tárgyalták csapatuk szerencsétlen vereségét, szerettünk volna felkelni és elszomorodott szurkolókba és biztatni őket arra, hogy „megy ez még majd jobban is”. Hát ment is... Az elszomorodott, elkeseredett szurkolónak hírehamva sincs a pompás ploiești-i győzelem után. Valóban számottevő csapat kiváló teljesítménye, amellyel a Tricolort otthonában győzte le, de most mindenesetre csupán annyit szeretnénk leszögezni, hogy kár tulságosan elbizakodni. Derre — boru jön és fordítva! Ez egyszer fordítva jött, visszaadta a csapat önbizalmát is és most már további egyenletes formát várhatunk tőlük. De addig, amíg a bajnokságot le nem játszották és az AMTE a tizedik helyen áll, csak továbbra is szorgos munkára és lelkiismeretes készülődésre figyelmeztethetjük őket.

O Meranban nagyszabású nemzetközi teniszversenyt rendeztek, amelyen a csehszlovák Cejnar nyerte a férfi egyes versenyt, miután a döntőben 9:7, 7:5, 6:4 arányban győzött a magyar Szigeti felett.

O Barátságos mérkőzésekkel készülődtek a rangadóra a Ferencváros és a Hungária csapatai. Budapesten ugyanis vasárnap a Hungária—Ferencváros bajnoki derbit játszáka le és az elmaradt csehszlovák—magyar mérkőzés következtében a két nagycsapat barátságos mérkőzésekkel készülődött. A Ferencváros a Szolnok ellen 4:3 (2:0) arányban győzött, a Hungária pedig a Nemzetit győzte le 4:1 (3:0) arányban.

O Markovits elnök fogadta a győztesen hazatérő AMTE-t. A Ploieștiből hazaérkező AMTE játékosokat az aradi állomáson a vezetőség nevében Markovits Sándor elnök fogadta, aki elsősorban Stoffa Sándornak, az edzőnek, majd pedig a kitűnően játszó fiuknak szívecskéjait ajándékozta. Az AMTE játékosai meleg ünneplésben részesítették elnöküket.

Arad megyében fogták el egy bucarestii tábornok hűtlen tisztiszlágját

A fővárosi bünygyi hatóságok megkeresésére az arad megyei Ujanát községben letartóztatták Huszár Antal katonát. Huszár Antal néhány nappal ezelőtt megszökött Gorescu bucarestii tábornoktól, akinél tisztiszlaga volt és 125 ezer leit vitt magával. Elfogatása után a lopott pénzből 97.338 leit találtak nála. A hűtlen tisztiszlágát Aradra szállították és innen erős fedezettel a fővárosba kísérték.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A szeszmonopol temesvári kerületi fórumához fordul jogorvoslatért több aradmegyei italmérő

a falusi italmérési engedélyek árlejtése alkalmával tartott nyelvvizsgák miatt. — Az érdekeltek álláspontja szerint nyelvvizsgákra legfeljebb csak az italmérési engedélyek jóváhagyása után kerülhetett volna sor

Annakidején részletesen megemlékeztünk arról, hogy a falusi italmérési engedélyek árlejtése alkalmával

az aradi pénzügyigazgatóságon az árlejtéseket megelőzően még mindig nyelvvizsgát tartanak és azokat, akik ezen a vizsgán nem felelnek meg, kizárják az árlejtésen való részvételből.

Közöltük Cilibia Vasile kivetési pénzügyigazgató nyilatkozatát, aki hangsúlyozta, hogy a szeszmonopol által kiadott rendelkezések alapján történik a nyelvvizsga tartása.

Azok közül azonban, akiket a nyelvvizsgán elbuktattak, értesülésünk szerint többen jogorvoslatot kívánnak élni és arra az álláspontot helyezkednek, hogy

a nyelvvizsgára az érvényben lévő rendelkezések lényeg értelmében következtében került a sor.

Hivatkoznak a szeszmonopol rendelkezésére, amelynek értelmében azok, akik az italmérési engedélyek árlejtésén részt vesznek, a következőt íratot kell, hogy kérvényükhez csatolják: 1. Alampolgársági bizonyítvány, 2. katonai bizonyítvány, 3. erkölcsi bizonyítvány, 4. születési bizonyítvány és 5. a kérvényező által írt és aláírt nyilatkozat arról, hogy megfelel a szeszmonopol 194. szakasza első bekezdésében foglalt további követelményeknek. Az említett követelmények a fenti feltételeken kívül a következők: a kérvényezőnek 25 évesnél idősebbnek és egészségesnek kell lennie és egyáltalán írni és olvasni kell tudnia.

Igy tehát az árlejtés megtartása alkalmával az italmérő mindössze a fenti öt okmányt kell, hogy benyújtsa és — ugyancsak a szeszmonopol rendelkezése értelmében — csak akkor kell igazolnia azt, hogy további követelményeknek megfelel,

ha az árlejtés során az ő ajánlatát fogadják el

és az árlejtés eredményét a szeszmonopol vezérigazgatósága jóváhagyja.

Az italmérési engedély mindaddig nem adható ki számára, amíg nem igazolja, hogy eleget tesz a többi követelményeknek is. A szeszmonopol vezérigazgatósága által kiadott rendelet az írni és olvasni-tudás bizonyítására a következőképpen intézkedik:

Ez az igazolás az iskolai bizonyítvánnyal történik;

abban az esetben pedig, ha hivatalos bizonylatot nem tud felmutatni, a kérvényezőnek

a pénzügyigazgató előtt kell bizonyítást tennie arról, hogy tud írni és olvasni.

Igy tehát nyelvvizsga megtartására legfeljebb csak már az árlejtésnek a szeszmonopol által történt jóváhagyása után kerülhet a sor — az érdekeltek álláspontja szerint — és ebben az esetben is csak akkor, ha a kérvényezőnek nincsen iskolai bizonyítványa.

Mindezekre való tekintettel az említett italmérő a szeszmonopolról szóló törvény 185. szakasza alapján kívánnak jogorvoslatot élni azért, mert őket még az árlejtés megtartása előtt nyelvvizsgára rendelték. Az említett szakasz értelmében ugyanis

az árlejtés módja ellen jogorvoslatot lehet élni az árlejtés megtartásától számított 10 napon belül a szeszmonopol kerületi szolgálatánál.

Az érdekelte aradmegyei italmérők jogorvoslatot kérő beadványukat a szeszmonopol IV. számú kerületi szolgálatához juttatják el. A közbenjárás eredményét az italmérők érthető érdeklődéssel várják, annál is inkább, mert

még számos aradmegyei község italmérési engedélyeire vonatkozólag nem tartották meg az árlejtést.

Méltányosságot kérnek az egészségügyi hadj rat során az aradi fűszerkereskedők

Vasárnap délelőtt Engel Gyula elnöklete alatt választmányi ülést tartott az Arad és Vidéke Fűszerkereskedők Szindikátusa. A választmány elhatározta, hogy üdvözlő táviratot intéz Marta Alexandru dr. királyi helytartóhoz kinevezése alkalmából és üdvözlő küldöttséget meneszt Vlad Alexandru tábornok, polgármesterhez és Bejan Romulus dr. helyettes polgármesterhez. A szindikátus annál nagyobb örömmel üdvözlöi Vlad tábornokot, mert az új polgármester egyben diszelnöke a szindikátusnak. Az üdvözlő küldöttség tagjai a következők: Lapusca Teodor főelnök, Márkus Miksa, Stein József, Juhász Gábor, Pecican Dumitru, Popovici Ioan, Neulander Endre, Eles Géza dr., Hegedüs József és Dogmanov György.

Engel Gyula elnök ezután beszámolt arról, hogy a szindikátus tárgyalásokat folytatott a munkafelügyelőségen a fűszerüzletek vasárnapi nyitvatartása ügyében és ígéretet kapott arra, hogy a munkafelügyelőség olyan értelemben tesz előterjesztést a paritásos bizottságnak, hogy engedélyezze a falusi fűszerüzletek vasárnap 10 óráig való nyitvatartását. Ami a városi fűszerüzletek hétköznap reggeli nyitását illeti, a választmány állást foglalt az ellen a terv ellen, hogy az üzleteket reggel nyolc órakor nyissák.

Elhatározták, hogy közbenjárni annak érdekében, hogy az egészségügyi hadjrat során nagyobb elnézést tanúsítsanak a kereskedőkkel szemben a kihágási jegyzőkönyvek felvételekor és mielőtt az ezer lejes bírságot kiroánák, adjanak

türelmi időt a kereskedőknek a hiányok pótlására. Azt is kéri, hogy engedélyezzék továbbra is a falakra a reklám-plakátok kiakasztását és a kereskedők kötelezettséget vállalnak arra, hogy eltüntetik a plakátok mögött időnkint összegyűlő port. Több időszaki kérdés tárgyalása után az ülés végetért.

Szeptember 20-tól lép életbe a kivitelre szánt buza 50 százalékos vasúti fuvardíj kedvezménye

A kormány gazdasági bizottsága Cenciov pénzügyminiszter és helyettes nemzetgazdasági miniszter elnöklete alatt, Ionescu-Sisesti, Ghelmegeanu, Mihai Ralea, Paul Teodorescu miniszterek és Glatz tábornok alminiszter részvételével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy jelentős intézkedésekkel elősegíti a buza kivitelét.

A gazdasági bizottság határozata értelmében föltétlenül szükségesnek mutatkozik buzáunk versenyképességének biztosítása érdekében megkönnyíteni a buza exportját. Ezért úgy döntöttek, hogy 50 százalékkal leszállítják a kivitelre szánt buza vasúti fuvardíját. Ez a kedvezmény szeptember 20-tól lép életbe és december 15-ig marad érvényben.

Itt írjuk meg, hogy az elmúlt napokban Görögország nagyobb mennyiségű búzát, míg Csehszlovákia jelentős mennyiségű tengerit vásárolt tőlünk.

Kulturszakosztályt létesít az Aradi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szervezete

Népes gyűlést tartott vasárnap délelőtt az Aradi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szervezete. A gyűlésen Borlea titkár és Gross Antal alelnök beszámoltak az egyesület által elvégzett munkáról, majd pedig a gyűlés elhatározta, hogy kulturszakosztályt létesítenek, amelynek keretében megszervezik az egyesület működését, zenekarát, sakkturnírokat rendeznek és ugyancsak ennek a szakosztálynak programja megvalósításaképpen működnek majd az október elsején megkezdődő román és német nyelvturnírokat, amelyeket M. Bréger Luiza tanárnő vezet.

A napirenden levő kérdések megvitatása után az egybegyűlt elhatározta javaslatot fogadtak el, amelyet emlékirat formájában Ralea munkügyi miniszter elé terjesztenek. Ebben köszönettel veszik tudomásul a nyolcórás munkaidőnek a magántisztviselőkre való kiterjesztését és annak törvényes rendezését kéri, hogy a kereskedelmi alkalmazottak is csak nyolc órát dolgozzanak. Foglalkozik az emlékirat a szindikátusi törvény tervezett módosításával is és annak a véleményének ad kifejezést, hogy a szervezetek egységesítése hasznos és eredményes működés csak akkor hozhat, ha a szervezetek autonómiaja, a szervezkedési szabadság és a vezetőknek a tagok által való megválasztását biztosítják.

Jelen volt a gyűlésen Păcuraru Octavian munkafelügyelő és dr. Vladislav Corneli, a munkakamara titkára is.

... és ismét
csábítanak a káprázatos
tengeri utazások!

Őszi földközítengeri utazások
a fehér
„MILWAUKEE”
luxushajóval

Nagy Hapag keleti utazás
okt. 5-től 28-ig / Ára Lei 21000. — 161

Hapag-utazás Nyugatafrikába
az Egyenlítőig
okt. 30-tól nov. 23-ig / Ára Lei 21600. — 161

A Golf-áram
tropikus hazájába

a „MILWAUKEE” luxushajóval
Nyugatindia, Mexikóba és
New Yorkba

1939 január 9-től márc. 2-ig / Ára Lei 50000. —

Karácsonyi és szilveszteri utazás,
az atlanti óceáni szigetekre
1939 dec. 20-tól 1939 január 6-ig / Ára Lei 15000. — 161

Mindig jól utazik a

HAMBURG-AMERIKA
LINIE

hajóival

Információk Képposelet: Prospektusok

Hausner utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86

Hirdessen az Arad. Közlöny-ben

MINDEN MOZDULATRA FÁJDALMASAN FELNYÖGÖTT

Az Urodonal
energikus hatása
megszünteti
a fájdalmakat.

„Miért nem jutott eszembe, hogy már az első napon használjam az Önök nagyszerű Urodonal-ját... írja nekünk Cazette urnő.

Ez megakadályozta volna borzalmas reumatikus fájdalmaimat, amelyek több mint 3 heten át kínozták mindkét vállamat és derekam. Már az első pillanatban, ahogy ezt az elsőrendű szert használatba vettem, határozott javulást éreztem és rövid időn belül tökéletesen kigyógyultam, véglegesen megszabadultam fájdalmaitól.

URODONAL

A LEGJOBB REUMA ELLENI SZER

Hírneves orvosok ajánlják és a tudományos és orvosi akadémiákon számos értekezlet foglalkozott kitűnő hatásával.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBÍZHATÓ MÁRKÁ

Miképpen történik a kereskedői foglalkozás szabályozása?

Az „Argus” című közgazdasági lap legutóbbi számában vezércikket közöl a kereskedői foglalkozás szabályozásáról és ebben a cikkben többek között a következőket írja:

— „Hivatalos körökből nyert értesülés szerint a jövő héten megjelenik a kereskedői foglalkozás szabályozásáról szóló törvény. Bár szükségesnek mutatkozik a cégbejegyzésekre vonatkozó intézkedések rendszerbe foglalása, azon a véleményen vagyunk, hogy az egyéni kezdeményezés szabadságát nem szabad korlátozni és végeredményben még mindig „a pult a legjobb kereskedői iskola.” A törvénytervezet eddigi elgondolásai alapján a városokban csak azok lehetnek majd kereskedők, akik igazolják, hogy megfelelő (a törvényben pontosan megállapítandó) iskolai végzettséggel rendelkeznek és kereskedői gyakorlatuk is van. Ennek a gyakorlatnak határidejét az iskolai végzettséggel arányban állapítják meg, rövidebb, vagy hosszabb időben. Hasonló feltételeket szab meg azonban a tervezet a részvénytársaságok-kal kapcsolatban is, vagyis intézkedik, hogy a jövőben csak azok alapíthatnak részvénytársaságot, akik olyan szakiskolát végeztek, amelyen szakmában a megalapítandó részvénytársaság működni kíván és megfelelő gyakorlattal is rendelkezik. A részvénytársaságok tagjainak törlekérarsulások, Helves lenne tehát a tervezet rendelkezését módosítani, annál is inkább, hogy ne görbítsünk akadályokat a tüke vállalkozókedve elé.”

— Román-belga tárgyalások. Bucuresből jelentik: A kettős adózás elkerüléséről szóló román-belga egyezmény megkötése érdekében a tárgyalások rövidesen megkezdődnek. A pénzügyminiszterint a tárgyalások befejezéséig felfüggesztette az adóbehajtást a belga cégekkel szemben.

AZ ARADI MUNKAKAMARA FELHÍVÁSAI

A munkakamara vezetőségének tudomására jutott, hogy egyes személyek, akik magukat munkakamarai tisztviselőknek adják ki, felkeresik Aradon és a vidéken a munkakamarai tagokat s vállalkoznak arra, hogy díjazás ellenében kérényeket intéznek a munkakamarához, vagy pedig elintéznék ott bizonyos ügyeket. A kamara vezetősége megtette a szükséges intézkedéseket az említettek ellen és felhívja a kamarai tagokat, hogy bármilyen szakmai ügyben forduljanak közvetlenül a kamarához, amelynek tisztviselői természetesen díjmentesen állnak rendelkezésükre.

— Pankotai birtokos nyerte a bucuresti-i buzaverseny III-ik díját. Bucuresből jelentik: A vasárnapi napon a fővárosban megtartott buzakiállítás, illetőleg verseny középbirtokosok részére kiírt kategória III. díját L. Chebelau pankotai középbirtokos nyerte el, aki egyébként az aradi kiállításon is díjat nyert. A díjosztásra a kiállító gazda a fővárosba utazott.

— CSUPÁN RENDKÍVÜLI ESETBEN RENDELKEL AZ ARANY ÖSSZEÍRÁSÁT. Bucuresből jelentik: A hivatalos lap 213. számában — mint megírtuk — rendeltörvény jelent meg, mely a nemesiének forgalombahozatalát szabályozza. Az új törvény 8. szakasza értelmében „a nemzetgazdasági miniszter szükséges intézkedések céljából elrendelheti az arany-pénzek, aranyrudak, vagy más formába öntött arany bejelentését, tekintet nélkül arra, hogy az arany milyen címen van a hatóság, közintézmény, vállalat, vagy magánosok birtokában”. A törvény rendelkezéséből nyilvánvaló, hogy csak esetleges bejelentésről van szó, amennyiben az állam legfőbb érdeke így kívánja.

— A Consum legújabb száma szöszertint magyar fordításban közli az új devizarendszer alkalmazására kiadott végrehajtási utasítást. Kiemeljük a Consum legújabb számának tartalmából a következőket: Glatz tábornok, miniszter kijelentése szerint a nemzetvédelmi iparok katonai ellenőrzésére kiadott intézkedések csak informatív jellegűek és igazolomra nem adhatnak okot a kereskedők és iparosok körében. A „Petrosant” feivásárolja az erdélyi barnaszénbányákat. A külföldi érdeklődik a romániai aranybányák termelése iránt. Közli a Consum legújabb száma a legújabb vállalati alapításokat, vállalati eseményeket cégjegyzési híreket, közszállításokat. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. I. Maniu 3/

UJ KÖNYVEK

— Tamási Áron: „Ragyog egy csillag”. Az Erdélyi Szépmíves Céh 116-ik kiadványa gyanánt jelent meg Tamási Áron új regénye, amelynek címe: „Ragyog egy csillag”. Tamási Áronnak ez a legújabb regénye, íróni pályájának egyik újabb fejelet felvő alkotása. Elgondolásban „A jégtörő Mátyás” irodalmi és képzeti síkján mozog, de mesevezetésében és a megírás művészetében még „A jégtörő Mátyás”-nál is szebb, erőteljesebb és vonzóbb. Tamási Áronnak minden új könyve, új felejtethető élmény és új gazdagodás úgy az erdélyi, mint az általános magyar irodalom számára. Az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában már kapható Tamási Áron-művek: Abel az országban, Abel Amerikában, Jégtörő Mátyás, továbbá Rügyek és reménységek kötete 100—100 lei. A most megjelent új Tamási-könyv, a „Ragyog egy csillag” ugyanolyan szép kiállításban,

gondos kivitelben jelent meg, mint a megelőzők. 240 lap, 100.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál. Cluj. Kérje a Szépmíves Céh könyveinek teljes jegyzékét.

— Arnold Zweig: „A verduni iskola”. A Grisa-ciklus középső része ez a regény, a humanista Arnold Zweig megrázó írása. Színhelye a világháború verduni frontja és a front mögötti hadtáp. Bertin közlegény, fiatal író és fiatal férj egy ilyen frontmögötti munkásosztályban teljesít szolgálatot. Jóhiszemű, lelkes ember, aki önként jelentkezett, mert teljesíteni akarta kötelességét s azonkívül az a hit élt benne, hogy az írónak ismerni kell az élet valóságát. A háborút is, amit csak a szíkszavú harctéri jelentésekből ismert. A regény hőse Bertin közlegény, Kroysing és még egy csomó ember, a világháború névtelen és ismeretlen katonái. Témája az átalakulás, amelyen Bertin keresztülmegy, amikor felfedezi, hogy fantáziájának színes képei nem fedik a valóságot, hiszen itt, közvetlenül a pokol tornácánál, kicsinyes emberi érdekek és bűnök éppen úgy befolyásolják és irányítják a jobb és igazabb emberek sorsát, mint odahaza a mindennapi életben. Az igazi összetartás csupán azokban van meg, akik a lövészárkokban az első sorokban közvetlenül érzik az állandó halálveszedelmet. Az óriási méretű verduni harcokat rajzolja meg ez a könyv, amely az egyes emberek külön egyéni tragédiájából szövődik. A Grisa-ciklus első kötete Arnold Zweig: „Grisa őrmester” 590 lap olcsó kiadásban, vászonkötésben 125.— lei. A most megjelent Zweig: „Verduni iskola” két kötetben ugyancsak Pantheon-kiadásban, szép kiállításban 530 lap füzve 191.— lei, köve 228.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérjen teljes új Pantheon-jegyzékét.

— Sinclair Lewis: „A tékozló szülők”. Az amerikai átlagpolgár nagy kigunyolója, Sinclair Lewis, legújabb regényében már nem az a kegyetlen satirikus, akinek a Babbit-szerű véres karikatúrákban mutatkozott, — most dickensi humorral, jóindulattal mosolyog hőseinek félszégeim. Ezek a hősök voltaképpen szintén Babbitok, ha ezuttal másképp hívják is őket: valamennyien jellegzetes típusai az amerikai középosztálynak, az amerikai business man-nek. Lewis remek galériát mutat be ezekből a típusokból. Az apát, aki korai ifjúságától fogva csak a családjá, a gyerekei boldogulásáért dolgozik s ha közben anyagi sikereket ért is el, végeredményben mégis rabszolgának érzi magát. A gyerekeket, akik gondtalanul lubickolnak az anyagi jólétben s a felnőtt kor határán szüleiket még mindig fejőstesteknek nézik. Ebből a türelhetetlen rabságból törnek ki a szülők, akik csapat-papot hátrahagyva megszöknek a saját zsarnoki gyerekeik elől, hogy mint „tékozló szülők” világkörüli utra induljanak. Távolítottuk alatti kiderül, hogy az ifjabb Babbit-generáció nem tud megállni a maga lábán s mire a szülők hazavetődnek, alig megkezdett önálló életük romokban hever. Sinclair Lewis remek képet fest a háborúutáni amerikai életéről, nézhetően jellemzőerővel állítja elénk alakjait és a nagy művész biztonságával vezeti át őket sorsuknak izgalmas és mulatságos válságain. A kötet Németh Andor kitűnő fordításában jelent meg az Athenaeum Regénytár új köteteként. A nemrég indult Athenaeum Regénytár egyes kötetei szép kiállításban, vászonkötésben kötet 119.— lei. Eddig megjelentek: Sommerst Mangnam egyik legjobb regénye „Színház”, — Julien Green: „Leviathan” és Sinclair Lewis: „Tékozló szülők”. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Athenaeum-újonságok teljes jegyzékét.

NYILTTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Zsigmondháza, a volt Csalogovics-jéle vendéglő nyári kerthelyiséggel haláleset miatt eladó. Közelebbi felvilágosítást ad dr. Petz Gyula ügyvéd, Ujarad.

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBUL

Jimboliától Lei 6.100—12.400

Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegentorgalmi vállalat
Aradon: „EUROPA” Strada Regina Maria 10.

Rádióműsor

— Romániai Időszámítás. —

KEDD, SZEPTEMBER 20.

București. 6.30 Reggeli torna, háztartási és gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Műsor: Lehár: Luxemburg grófia, Bayer: Babatündér, Friml: Rosemarie, Kojich Kishi: Egy japán piacon, Căbraru: Rumba. Utána: Hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Déli hangverseny. Szórakoztató zene gramofonlemezek. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Híres énekesek lemezei, 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki üzenetek. 19.17: A Costică Tandin-zenekar játéka, Mielu Visan cimbalomszólójával. 20.15: „Miért van szükség az érettségi vizsgálatokra.” Ion Zamfirescu előadása. 20.30: A „Baikal” bala-lajka-zenekar hangversenye. Vezényel: Boris Vulpe. 21: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. 22: Sport. Hírek. 22.20: A szimfonikus hangverseny folytatása. 22.45: Operettrészletek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Lecocq, Lehár, Lincke, Massé, Suppé, Joh. Strauss, Audran, Herold, Lehár, O. Straus. 23.45: Hírek a külföldre angol és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „A fátyol nélküli török asszony.” Irta Hunyady Béláné. (Felolvasás.) 11.45: „Őszi kötött ruhák.” (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Országos Postaszeminar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: Laczó István, az Operaház tagja éne-

kel, zongorakisérettel. 18.30: „Békés városa.” Veress Endre városismertetése. 19: Rácz Zsiga és cigányzenekara. 20: „Édes anyanyelvünk.” Halász Gyula előadása. 20.20: A rádió szalonzenekara. 21.30: „Magyar városok a magyar költészetben.” 22.10: Hírek. 22.30: Az Állás-talan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Közben kb. 23: Időjárásjelentés. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Thaler Gyula és Végh Mihály jazzzenekara játszik. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.35: Francia nyelvoktatás. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés.

Mussolini udinei beszédét Budapest II. olasz nyelven este fél 7-kor, Budapest I. pedig 8 óra 20 perckor magyarul közvetíti. (Romániai időszámítás szerint.)

SZERDA, SZEPTEMBER 21.

București. 6.30: Reggeli torna, háztartási és gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Részletek a következő szerzők műveiből: Romero, Font, Lincke, Czibulka, Offenbach, Massenet. Utána: hírek, majd a hangverseny folytatása. 13.15: Déli hangverseny. Gramofonlemezek „Tündérek, manók, törpék, szellemek.” 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Operettrészletek. Suppé: Könnyű lovasság, Joh. Strauss: Szerelmi dal, Planquette: Ripp van Winkle, Jessel: Operettrészlet, Kálmán: Cirkuszhercegnő, Joh. Strauss: Cigánybáró. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktualitások. 19.15: Nagy zenészek portréi. Beethoven. (Gramofonlemezek.) 20.10: Dr. Dem. Paulian orvosi előadása. 20.25: Sofia Munteanu román dalokat énekel. 20.50: Vasile Jianu fuvolahangversenye. A következő szerzők művei: Lorenzo, Marcello, Mehul, Csajkovszki. 21.10: Alex. Theodorescu hegedűművész játéka. 21.40: Zenei kabaré. 22: Sport. Hírek. 22.20: A zene folytatása. 22.45: A Grigoras Dinicu zenekar hangversenye. Közvetítés a „Continental”-étteremből.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „Jókai Mór legszebb napja.” Irta Pogány Kázmér (Felolvasás.) 11.45: „Tájiun.” Irta Wil-lant Rezső. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi víz-jelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Németh Anna zongorázik, Kerényi György énekel zongorakisérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 14.30: Veres Károly és cigányzenekara. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákfélőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: „A madár vonulása.” 18.30: Hanglemezek. 18.55: Munkásfélóra. (Felolvasás.) 19.25: Rendőrzene-kar. 20.40: „A belgiumi magyarság.” Szabó Árpád katolikus lelkész előadása. 21.10: Orosz Julia, az Operaház tagja énekel. 21.40: Hírek. 22: Vavrincez Mór emlékest. 23: Időjárás-jelen-tés. 23.05: Uhl Antal liliei lelkész üzenete a fran-ciaországi magyarokhoz. 23.20: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál, Kubányi György énekel. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Tánclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.55: Hanglemezek. 20.05: Olasz nyelvoktatás. 20.35: Pusztai Sándor és Mihály László verseiből ad elő. 21: Hírek. 21.40: A rá-dió szalonzenekara.

Szociáldemokrata előretörés

a svéd községi választásokon

Stockholmból jelentik: Vasárnap Svédország egész területén megtartották a községi és megyei választásokat. A Havas-ügynökség az első jelentések alapján megállapította, hogy a szociáldemokrata párt sok szavazatot nyert és előretört a jobboldali pártok hátrányára. Stockholm város vezetésében a szociáldemokraták többséghez jutottak.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Állást keresek október elsejére, kizárólag vidékre. Gyermek nevelését, gondozását, tanítását, háztartás vezetését vállalom. Cimeket „Mindenhez értő” jelígre a kiadóhivatalba kérem. 5900

Ellenőrzést, könyvelést, német levelezést, bármilyen munkát vállalom, állandó vagy felnap, esetleg időszakos elfoglaltsággal. Kenedy Ervin volt bankigazgató, bejegyzett könyvszakértő, Strada Moșioni 19. 5894

Házvezetőnél állást keresek magányos urnál. Vidékre megyek. Levelet „Megbízható” jelígre kérek. 5895

ALKALMAZÁST NYER

Masamódeány, elsőrendű munkaerő szatmári előkelő szalonba fő fizetéssel azonnalra felvételre. Érdeklődők adják le cimeiket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Házmester felvételre. Str. Căp. Ignat 13.

LAKÁS

Magányos intelligens nő kellemes otthonot találhat csendes magánházban. Str. Oituz 151a. Háztulajdonos.

Különbejárattal uccal elegáns butorozott szoba azonnal kiadó. Str. Cosbuc 32. 5818

Különbejárattal csinosan butorozott szoba fürdőszobahasználattal, csendes magánházban, október elsejére kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 18. 5821

5 és 3-szobás modern lakás minden komforttal november 1-re kiadó. Piața Catedraliei 2. 5820

Egyszoba-konyhás udvari lakás földszinten, vízvezetékekkel elsejére kiadó. Piața Împăratul Traian 1. 5871

Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban 5759

Újonnan épült villában összkomfortos egy és kétszobás, valamint garconlakások október 1-re kiadó. Str. Eroii Necunoscut 7. 5903

Teljesen új szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. Str. Badea Cârțan 14. 5902

Kiadó ötszobás modern lakás. Bul. Carol 5. 5892

Egyszobás, előszobás, fürdőszobás garconlakás kiadó. Str. Horia 3. bővebbet a házfelügyelőnél. 5893

Bérbérlő nagy búzatermő községben egy kétemeletes nagy köépület, gabonaraktár, mely malomnak is alkalmas. Primária Bocsig. 5897

VÉTEL-ELADÁS

Méz, mákot veszek minden mennyiségben, kérek ajánlatot. A. Fauer, Brassó, Str. Reg. Carol 59. 5814

Jóállapotban levő kocsi (fiákker) olcsón eladó. Strada Tâmpa 4. sz. 5865

Nagy ebédasztal, plüsfüggönyök, szőnyeg, mozdó stb. eladók. Str. Cosbuc 21. Wolf. 5842

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakattal. Str. Marie Chendi 9. udvari raktárban 5210

Kétkerékű flu-bicikl jó állapotban, mán-gorló, aranyfüggő eladó. Különbejárattal elegáns butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 5816

Rádió, Minerva és Eumig, alig használt, olcsón eladó. Str. Pioneerilor No. 60. 5901

Portable írógépet sürgősen keresünk megvételre. Comisio biz.-üzlet, Dacia mellett. 5890

Télikabát, sötétkék, szövetruhák 15-17 éves leányka részére olcsón eladók. Str. Duca 20., II. em. 9. ajtó. 5891

TISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

Dionálók, ebédlők, kombinált székény, róasztalok, csillárak, üstölt tölgy urizoba, antik asztal, bide-mayer tölgyasztal, fűzős se-crétair, antik zekrények és vitrinek nagy választékban.

Zalogkölcönöket örvetünk. Előlegesen adunk, zalog-cádulát olcsón ossza birtuk. **TEMPO bizományi üzlet,** F. scher El z-pa-ia.

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban tiszt, száraz helyiségben lakásberendezések olcsón beraktározhatók. Butoreladást és bepako-lást elvégezek. Eladó sürgősen egy nagy szalontükör, ké. hálószo-ba, nagy üvegfa, villanyosillárak, cseledégy, asz-talok és székek. Str. Moise Nicodan No. 9-11. 5898

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, mat-racot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makula-turapapírt, ócskavasat, padlásnol-mit, — Vasáro ok lakásban és pad-láson heverő bármilyenféle felesle-ges holmit, lim-lomot stb. Videk-e is meg. ek. Cimeket lakásomra, e-velezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövek. Gajdu-uca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-18. Telefon 26-15.

INGATLAN

Négy szobás mo ern magánház

autógarázs és külön 1-szobás lakással 420.000 leierért eladó.

Kiss Lajos „URANUL”

ingatlanirodája, Str. Horia 2. sz. Telefon: 18-21.

Hegedűsai nagy községben

7 kat. hold hiánytalan, jól con-dozott I. a esemege szőlő cca 500 nemes gyümölcstárral (váloga-tott, különleges fajták) 4-szobás, verandás lakás, szép park, villany kut, külön kolna, pince, több pres. 30 dl. hold, értékes felszerelés, portmentes heitren, közvetlen a villamosm-gállónál 800.000 lei.

HATSCHEK Ingatlan-rod Arad Bulv. Carol 46.

Legújabb jelentéseink:

Lázás várakozással tekint Csehszlovákia a nemzetközi helyzet további fejleményei elé

Anglia nem vállal újabb kötelezettségeket Európában — A prágai kormány minden eshetőségre előkészíti a közvéleményt

Londonból jelentik: Az angol kormányhoz közelálló körök továbbra is a legnagyobb titok tartással kezelik azokat a határozatokat, amelyek a szombati angol minisztertanács hozott. Jól értesült körök azonban megerősítik, anélkül, hogy az ellenőrizhető lenne, hogy az angol minisztertanács két elvet fogadott el. Az első szerint

Anglia semmilyen újabb kötelezettséget Európában nem vállal magára.

A másik elv azt mondja ki, hogy az angol közvélemény nem fogad el semmi olyan területi engedményt, ahol a németek ne majdnem 100 százalékban laknának. Ez a két elv alkotja a Londonba érkező francia államférfiakkal folytatandó tanácskozások tárgyát. Anélkül, hogy előre lehetne tudni a hozandó határozatokat, szó lehet arról, hogy sugalmazni fogják Csehszlovákiának a negyedik csehszlovák terv, a mely mint ismeretes, kantonális rendszert kíván életbe léptetni és Hitler követelése között, amely szerint a németlakta kantonokat adják oda Németországnak, létrehozandó kompromisszumot.

Prágai jelentés közli, hogy az államtanács este nyolc órakor ért véget. Kiszivárgott hírek szerint Benes ismertette a kormány tagjaival az angol-francia kibontakozási tervet, azután hosszabb vita következett. Csehszlovák jól értesült helyen megerősítik azt az értesülést, hogy a kormány további felvilágosításokat kért Párisból és Londontól.

A prágai lapok bizalmas utasítást kaptak, hogy tartózkodjanak minden támadástól az angol és a francia kormányokkal szemben.

Lázás várakozás jellemezte Prágában a hétfői estét, amikor a kormány tagjai Benes elnökletével összeültek, hogy állást foglaljanak az angol-terv ügyében. Egészen

ellentétes hírek keringenek a terv elfogadása, vagy elvetése tekintetében.

A kormánykörök, különösen a jobboldali pártok a terv elfogadása mellett foglalnak állást, a szélső baloldali körök hangulata az elfogadás ellen nyilvánul meg.

A kormány minden esetre előkészíti a közönséget a helyzet fordulatára,

de igyekszik megnyugtani a szélsőséges elemeket, amelyek a múlt hét óta beállott fordulatba nem tudnak belenyugodni. A kommunista sajtó tovább szítja a hangulatot és híreket közöl, hogy Moszkvában nagy rokonszenv tüntetések voltak és nyilatkozatokat közöl, amelyek a szovjet-hadsereg erejét dicsőítik.

A berlini estilapok nagy cikkeket foglalkoznak a

csehszlovákiai helyzettel. A Deutsche Allgemeine Zeitung megjegyzi, hogy

Németország, ha szükség lesz, minden bizonnyal megadja a szudétáknak azt a segítséget, amelyet Hitler Nürnbergben veszély esetére kilátásba helyezett számukra.

Ugy vélik, hogy ez egyáltalán nem összeegyeztethetetlen Németországnak azzal az őszinte kívánságával, hogy Chamberlain kezdeményezése sikerrel járjon. Ez azonban a kezdeményezés ütemétől és a mögötte álló határozott javaslatoktól függ.

A Havas-ügynökség ma délelőtt leküzdte az „Action Française” című jobboldali párisi lap véleményét a helyzetről:

A husz év tévedései és hibái után — írja a lap — lehetetlenség arra gondolni, hogy újból lángburoksá válik a világ.

Örültség lenne minden erőszak, amely ezt a kockázatot vállalná. Benes erről meg kell mindenképpen győződni. Ezt már különben Chamberlain és Daladier is megértették.

A londoni „Manchester Guardian” viszont ezeket írja a szudétánémet problémáról:

A csehek megtették mindent, hogy a megagyeztést létrehozzák.

Most egyedül maradtak és háború esetén arra lesznek kényszerülve, hogy egyedül harcoljanak. A franciák sem avatkoznak be majd a küzdelembé.

Newyorkból jelentik: A Times hétfői számában nagyhatású külpolitikai cikket közöl, amelyben megállapítja, hogy a nagyhatalmak megbízottjainak tanácskozása a jelen helyzetben elengedhetetlenül szükséges. E megállapítással kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok elnöke, Roosevelt személyesen kell tolmácsolja az Egyesült Államok állásfoglalását és éppen ezért, ha a nagyhatalmak megbízottjai tanácskozásra gyűlnek össze, Roosevelt elnök első lesz, aki hajóra száll, hogy személyesen vehessen részt a tanácskozásokon.

Kennedy, az Egyesült Államok angliai nagy követe egyébként félórás kihallgatáson jelent meg Chamberlain miniszterelnöknek.

Végül londoni jelentés arról számol be, hogy az angol munkáspárt vezetősége hétfőn ülésezett és ezalkalommal alapos vizsgálat tárgyává tette az általános helyzetet. A bizottság tagjai elhatározták, hogy

értekezletre hívják össze a francia szociálista párt, az angol szakszervezetek, a szociálista Internacionale és a szakszervezetek nemzetközi szövetségének képviselőit.

Állítólag már kedden sor kerül erre a nagyfontosságú megbeszélésre.

Belpolitikai válság fenyeget Franciaországban a londoni egyezmény miatt

Párisból jelentik: A francia kormány mai állásfoglalása kényes belpolitikai kérdéseket vetett fel.

A kommunisták ismét a törvényhozás összehívását sürgetik és a népfrent szerdán összehívuló közös parlamenti bizottságában heves támadásokra készülnek a londoni egyezmény ellen.

Daladier miniszterelnök továbbra is határozottan ellenzi a törvényhozás összehívását, mert úgy véli, hogy ez az intézkedés csak felesleges belpolitikai bonyodalmat idézne elő. A miniszterelnök legfeljebb csak arra lenne hajlandó, hogy a külügyi bizottság előtt ismertesse a helyzetet. Párisban ma este tartózkodóan ítélik meg a helyzet kilátásait.

Általában az a benyomás, hogy a viharfelhők elvonulóban vannak, de megállapítják, hogy ennek ellenére is a helyzet igen súlyos és a nemzetközi bizonytalanság még nem ért vé-

get. Abban az esetben is hosszú tárgyalásokra kell készülni, ha Prága elvben elfogadná a londoni tervet. A szélső baloldaliak azonban további ellenállásra biztatják Prágát.

Hitler javaslata

A Petit Parisien a Chamberlain-Hitler találkozóval kapcsolatban ezt írja:

— Hitler kifejtette Chamberlain előtt tervét a csehszlovák kérdésben:

1. A német többséggel rendelkező kerületekben népszavazást rendezzenek, szudétánémet polgármesterek ellenőrzése alatt.

2. A kicsiny és vegyes lakosságú kerületekben, ahol csehek és németek összekeverten élnek, federációs rendszer létesítendő a csehszlovák köztársaság keretében.

3. Öt nagyhatalom, köztük Németország is garantálna Csehszlovákia új határait, amelyeket bizottság állapítana meg.

„Az olasz nemzet kész fegyvert fogni”

Rómából jelentik: Virgilio Gayda, a neves közíró a Giornale d'Italia hasábjain cikket írt az időszerű politikai eseményekről, kiemelve, hogy a „döntés órája elérkezett” és London, meg Páris most tisztán láthatják az olasz álláspontot. A triesti beszéd világos volt és félreérthetetlen. Olaszország a csehszlovákiai kérdésben végleges megoldást követel abban az értelemben, hogy valamennyi nemzetiség óhaja kielégüljön. Az olasz nemzet kész fegyvert fogni Németországgal, ha a csehszlovákiai kérdésből európai viszály támadna.

Ujabb incidens a szovjet—mandzsui határon

Tokióból jelentik: A szovjet haderő lovasságának egy osztaga vasárnap reggel mandzsuri területre nyomult és több lövést adott le egy mandzsui katonai őrzőrastra, amelynek tagjai viszonyozták a tüzelést. A szovjetkatonaság visszavonult. (Rador).

Háborus előkészületek Angliában

Londonból jelentik: Frech, az élelmiszerelosztás ügyét intéző szolgálat vezetője kijelentette, hogy a háborus élelmiszerellátás szolgálat utasítást kapott a fegyveres konfliktus esetére történő intézkedések előkészítésére. A cél: Anglia élelmiszerellátásának 24 óra alatt való tökéletes megszervezése. (Rador).

Tardieu félti Hitlertől a Dunavidéket

Párisból jelentik: André Tardieu volt miniszterelnök a „Gringoire”-ban cikket közöl, amelyben többek között így ír:

— Miután minden további nélkül tudomásul vettük az Anschlusst, láthatjuk, hogy Németországnak a Dunavidék megszerzésére irányuló törekvései milyen súlyos következményekkel járnak. Amennyiben Németország megszerzi a Dunavidéket, háború esetén legyőzhetetlenné válik.

Londoni kommunisták tüntetése Csehszlovákia mellett

Londonból jelentik: A francia és angol államférfiak tanácskozásának színhelyétől nem messze vasárnap a kommunisták tüntettek Csehszlovákia mellett. Heves összetűzésre került a sor a rendőrség és a kommunisták között és több kommunistát le is tartóztattak.

Nem állították össze a válogatott csapatot, csak keretet jelöltek ki

A pénteki triál után állítják össze a válogatottat

Bucurestiből jelentik: Tudvalevően vasárnap a fővárosban Románia és Németország válogatott csapatai mérkőznek meg egymással és az eredeti tervek szerint a román válogatottat hétfőn kellett volna összeállítani az illetékeseknek. A hétfői esti Comitetul Federaliülés azonban nem állította össze a válogatott együttest, hanem 31 tagú keretet jelölt ki és a csapatot csak a pénteki triál után állítja össze. A keret tagjai a következők:

Kapusok: David, Iordachescu Venus, Rădulescu Rapid, Sadovskii Juventus.

Hátvédek: Siera, Albu Venus, Duce Sp. Studentesc, Felecan I. Victoria, Bürger Ripensia, Petrescu Unirea Tricolor.

Fedezetek: Vintila, Costea Rapid, Bărbulescu, Gai, Demetrovici, Feraru Venus, Pop Vasile, Nistor Victoria, Dobra Tricolor CFPV.

Csatárok: Orza, Ploesteanu, Bodola Venus, Bogdan, Barátky, Moldoveanu Rapid, Dobay Ripensia, Oana, Praszler Juventus, Reiter CAMT, Spielmann NAC, Ghica Popescu Sp. Studentesc.

Fenti keret alapján az előrelátható csapat az alábbi:

David — Siera, Albu — Vintila, Gai, Demetrovici — Orza, Ploesteanu, Barátky, Bodola, Dobay.